

**ELŐFIZETÉS**

**HELYBEN:**  
Egy évre ..... 24 korona.  
Egy hónap ..... 2 korona.

**VIDÉKEN:**  
Egy évre ..... 28 korona.  
Egy hónap ..... 2 k. 40 f.

**HIRDETÉSEK:**  
4-hasábos petty sor egyszer 20 fillér,  
minden következőnél 16 fillér.

Nyilttér sora 40 fillér

# ARADI KÖZLÖNY

**POLITIKAI NAPILAP.**

**SZERKESZTŐSÉG:**

Aradi és eszaki egyetemi  
vasutak palotájában.  
TELEFON-SZÁM: 267.

**KIADÓHIVATAL:**

Aradi Nyomda Részvénytársaság.  
Közvet főberczeg-ut 22. sz.  
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1903.

FELELŐS SZERKESZTŐ:  
**Stauber József.**

Szerda, augusztus 26.

**Mai számunk főbb közleményei:**

- Vezérelők: Léhaság.
- Lukács, vagy Darányi?
- Politika a közgyűlésen.
- A Kossuth-vacsora.
- A budapesti tűzvészedelem.
- Aradiak a tűzkatasztrófiában.
- A király a sebesültek közt.
- A tűzkatasztrófia áldozatairól.
- Tárcs: Tűz. Irta: Falk Richard. — Kossuth-ereklye. Irta: Záray Odón.
- Regény-Csarnok: A teltekek kincse. Irta: Ritt Gyula.

**Léhaság.**

Arad, augusztus 25

A mi szép fővárosunkban rongyot ért tegnap az emberélet. Hétköznapokon egy érdekes beteg megmentéséért száz orvos fut versenyt, míg a halál ünnepnapján százával pusztult el az élet anélkül, hogy megmentésére gondolna csak egy ifjú ember.

pesti kisistenek fölületessége, könnyelműsége és tudatlansága: hanem részes benne a legzöldebb aradi fináctól kezdve a kegyelmes miniszterelnökig minden kis és nagyfejű hatalomkezelő.

Azért tehát nagyon okos dolog lenne egy kis tanulságot vonni le a budapesti borzalmas katasztrófából itt Aradon csakugy, mint Budapesten és a lakhangyai kikaptanácsban.

A tegnapi halálszüretnél megtudtuk, hogy aki egy égő házból a saját lábán ki nem fut, az elpusztul. Senki se számítson ezután arra, hogy a hatóságok, és az adózók aranyain fenntartott egyéb intézmények szükség esetén emberéletet is mentenek. Senki se bizakodjék abban, hogy a drótnélküli távirók és beszélőgépek korszakában a feltalálók agya azzal is foglalkozott talán egy negyedórát, hogy

netes kiábrándulás ért. Azt látjuk, ha mi kiugrunk egy égő ház ablakából akkor a hatóságok kezébe, illetve a halál vermébe esünk. Hogy az ördögbe van az, hogy mikor a bécsi Ring-színház égett, akkor halomszámra mentették meg az embereket a mentő-ponyvával, s a haja szála se görbült meg egynek sem? A bécsiek talán jobban ugranak, mint mi? Vagy négy emelet ott alacsonyabb, mint nálunk? Avagy nyájasabb Bécsben a hosszú létra, a mentő-ponyva szövete puhább? Talán csak nem a kvóta arányában bírják a sors kegyeit Lajtán tül tűz károsult kollegáink?

Nem. Oh nem, annak más oka lehet. Mi büszke obstrukciós magyarok egyszerűen füttyölünk mindenre, ami praktikus, ami a gyakorlatban hasznos.

Hogy a budapesti nagy áruháztár leégett tegnap, azt a villamos vezeték vagy mi a manó okozta, hogy milliónyi értékek váltak hamuvá percek alatt, azon szomorkodjanak a biztosító intézetek; de hogy emberélet, még pedig annyi emberélet pusztult el a raktárhelyiséggel és millióival: annak már gyalázatos emberi felületesség, vétkes könnyelműség és tudatlanság az oka.

Még pedig nemcsak a fővárosi tűzoltóság, fővárosi tanács és egyéb buda-

menteni egy embert, ha az husz arasznyira a földtől segítséget kér, és mert ég fölötte a tető, leakar ugrani az utcára.

Pedig őszintén szólva, sokad magammal vagyok, akik mindezekben vikon biztunk. Azt hittük mi jámborok, hogy ha egy népes modern városban valamely hasonló katasztrófia érne bennünket, akkor megnyomnának egy rugót itt, egy villamos gombot amott, és ha kedvünk tartja, tűzmentes létrával, vagy lágyan ölelő mentő-ponyvával halásztatjuk ki magunkat a veszedelemből.

Bennünket szegény igazhivőket rette-

lenben paradézunk, fényes tűzoltó ünnepeken, hét országra szóló lakodalmi csapunk, ha idetéved hozzánk néhány tucat lengyel kucséber, banketteket rendezünk, szónokolunk, diszesen temetünk: de hozzá nem nyulunk a világért sommihez, aminek praktikus értéke van.

Es ezeket a haszontalanságokat tőlük-e kitől tanuljuk? No hát megmondom: A mi fölületes, a mi cifra külsőségekbe burkolt szánalmas hatóságainktól.

Ha a kereskedő vasárnap egy negyed órával később zárja be üzletét, akkor megmozdul az egész rendőrszolgálat és kiméletlen szigorral szerez elégtételt a

**Tűz.**

Vörös az ég. Bíbor lángnyelvek árja  
Ijesztő fátylasorban összefoly,  
Izzó zsarátnokokból pernye válva  
Hollóbrigádként száll a füstgomoly.

Lárma, dübörgés, jajszó, rémkiáltás,  
Kétségbeesett hangok lent, felül,  
Szitok, reménylő szó, átok és áldás  
El-elhaló morrajjá egyesül.

Emberről meg sötétlik, mint a tenger,  
Rettenet ül a sápadt arcokon,  
Lélekzet elhal, szív dobogni nem mer:  
Ki vész oda? Barát, testvér, rokon?

Emésztő tűz borítja már a házat,  
Fékezhetetlen a dühödtelem,  
Vízugarak ellen vadulva lázad  
S az ég felé tör lopva, hirtelen.

Mit hitvány földi tárgy, mi benn éghet?  
Ember, sok embert üldöz a veszély!  
Egy gyermeket hív, az meg feleséget...  
Elrémítő!... S már késő a segítség!

A szédítő magasban törve nyílnak  
Égő szobákból ajtók, ablakok.

Sikoltó gyermekek segélyre hívnak  
Es lótnak, futnak égő alakok.

Fent tűzhalál vár, míg lent forr az élet,  
Nincs más menekvés: ugrás vagy halál!  
Istencsoda, ha baj nélkül leérhet,  
De jaj, legtöbbje sirjára talál.

Mint denevérek pokoltüzi fényben,  
Repül a mélybe asszony, lány, gyerek.  
Egy-egy sikoly hallatszik fel az éjben,  
S az ut követ embervér festi meg.

Falk Richard.

**Kossuth-ereklye.**

Irta: Záray Odón.

Nézem, nézem... S mentől tovább nézem, annál jobban dobban fel szívem. Sajátságos, nem a mindennapi, szürke életből fakadó érzületek tódulnak fel benne; eseményképek, melyeket egy szent ereklye varázsol az igaz honfi szívébe. Egy iv papir, rajta a nagy hazafi, Kossuth Lajos, kézvonása, mint tündöklő gyémánt. Szövege is — mérget veszek rá — az ő kezeirása. Annak kell lenni, mert azt a sötét képet, a mi e papíron meg van örökítve, fenkölt lelkével, lángoló hazaszeretetével csak ő festhette el megkapóan.

Es ez az iv papir, egy visszaható korszak szomorú bizonyítéka, de egyben imádságos könyv a hazaszeretet ápolására, majd pusztulásnak indult, mint sok más kincset érő ereklye, melyek arra hivatottak, hogy az évszázadokon át tartó küzdelemben erőt adjanak, lelkesedést gyujtsanak minden magyar ember szívében rég óhajtott szabadsága kivívásáért.

Mily becsesül birhatott ez annak imádságos Feltett kincsül őriztették az elnyomások De a lanyha kor fiatal ügyet se vetvén apák ményi örökeire, ezt is, sek más korrajzi, történelmi irománnyal együtt olcsó értékeké tették a szatócok számára. Hadd vesszen, mint csomagoló papir.

A kutató szem azonban megtalálja sárban is a gyémántot, s nem engedi át a végegyeszetnek. Kell Dávid, a jóságos arcu öreg ur a mult napokban átböngészvén egy halmaz csomagoló ócska papirt, rábukkant Kossuth Lajosnak 1836. évből származó s írásban sokszorosított *Törvényhatósági tudósítók* levelezéséből az V. levélnek egy ivnyi töredékére.

Orómtól ragyogó szemmel, lángpiros arccal s hazafias lelkesedéssel adta át nekem a jólelkű öreg ur ezt az ivet, ezekkel a szavakkal: — Igazgató ur, ejtse kérem módját, hogy ez a Kossuth-levél, a melyet véletlenül fedeztem



számításba. Apponyi nem is titkolja teljes lehangoltságát és jövődó tervei már csak két gondolat körül forognak: vagy átmege az ellen-sébe s ebben az esetben letessi természetesen a házelnökséget, vagy lemond az elnökségről is, a képviselőségről is. Apponyi barátai az ebbi es-hetőséget tartják a valószínűbbnek s már csak azon fáradoznak, hogy legalább egykis ha-lasztásra bírják rá. Hogy az elhatáro lépéssel ne siessen, mert hátha olyan idők jának, mi-kor a nemzet érdeke nagyon is megkívánja, hogy ő üljön az elnöki székekben. Apponyi azon-ban úgy vélekedik, hogy mikor ő maga po-litikáját részletesen kifejtette a koronát s a korona ezt a politikát nemcsak nem akcep-tálta, hanem ellenkezőleg, más politika folyta-tására szánta el magát, akkor mint elnök és mint képviselő egyaránt lehetetlen zituációba ju-tott, melynek következményeit magára nézve mentül előbb le kell vonnia.

A szabadelpvűpártnak amögjái, akik Ap-ponyival a multból szorosabb kapcsolatot tar-tanak, nem csekély megdöbbéssel vették tu-domásul ezt a fordulatot, m elég világosan elárulja Apponyi kihallgatásának teljes ered-ménytelenségét.

## TÁVIR/OK.

### Az olasz király utazása.

Páris, augusztus 25. A Figaro szerint az olasz király október 1-én fog Párisba ellá-togatni. Már csak két elnök jóváhagyását várják erre az időpontra nézve. Ugy lehet, hogy Heléna királyné elkt a királyt.

### Egy misszióárius veszedelme.

London, augusztus 25. A Times-nak távi-ratozzák Hongkongból a hó 24-éről: Homayer misszionáriust, a berlini misszió-egyesület tag-ját, a mult kedden Namburg mellett az Északi folyónál, ugyanazon a helyen, ahol nemrég ame-rikai vasúti mérnököt támadtak meg, meg-támadták a kalózkodók, kirabolták és négy lövés-sel arcán súlyosan megsebesítették. A felesége, egy cselédlány és egy hajós szintén megsebe-sültek. Homayer visszatért Kantonba. A német konzul erélyes nyomozást folytat a tettesek után.

tottak? és úgy hol van annak példája, hogy az elfogatást intéző kormány rendelet teljesítését a törvény hatóságok elmulasztották? és úgy hol van annak szüksége, hogy a legvégső katonai erő fordítassék oly ifjak rabláncak fű-zetésére, kik atyai hatalom alatt vannak, kik-nél sem elsőszöktől sem ellenszegüléstől tar-tani nem lehetett, s kik, ha úgy kívántatik, önszóló által is a kormány rendelkezésére akár hová át adhatnak vélt? És kérdik: mivel ér-dekeltek az ország törvényhatóságai a bizal-matlanságot, mely a törvénytelen elmulasztásban mutatkozik? A K. K. és R. R. erősen érezvén a hüségét, mellyel ön maguk s minden megye-hatóság a törvények iránt tántoríthatatlanul vis-seltek, és oly esetet, hogy törvényes felsőbb rendelet teljesítetlenül hagyatnék, nem is kép-zelhetvén, valamint annak, a mivel koronás Fe-jedelmőknek s a kormánynak tartoznak, eleget tenni szoktak s akarnak is, tudnak is, úgy legmúltobban követelik azt, amit ezen pontosan teljesített kötelessége megkíván, t. i. ő Felség-ség és kormányától hivatalból iránt őszinte-séget, nyíltszínűséget és kölcsönös bizodalmat, mert valóban oly lényeges tulajdonsága ez min-den boldog országlásnak, hogyha megbomlik a kölcsönös bizodalom, köteles aggodalom, kárho-zatos gyanuskodás s legveszedelmesebb nyug-talanság lép helyébe.

Midőn tehát a törvény megszegése, a ta-pasztalt bizodalmatlanság s a polgári személyes biztalanságoknak és nemzeti kiváltságoknak sé-

## A Kossuth-vacsora.

(Arad polgárainak Kossuth-ünnepe.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 26.

Arad polgársága Lajos-napján kegyelettel emlékezett meg a magyar haza nagy halott-járól, Kossuth Lajosról. A kilencedik nyárvég rózsái pergetik immár szírmukat a kerpesi temető ama sirjára, melyben a magyar nép apja aluszsa mélységes nagy álmát. S mintha melegtől a Kossuth Lajos szívének, tüzet fo-gott volna a magyar föld szíve is, a kilencedik esztendőben megrázkódott a dermedt magyar glóbus, hogy lerázzon magáról minden förtel-met, mely meglepte az országot azóta, hogy ő, a nagy hazátlan, idegen világok bujdosója lett. S mintha fogékonyabb volna azóta a szent eszmék iránt a nemzet szíve, mióta őt a halál visszahozta a földre, mely kitagadta őt.

Mintha istenkéz alkotta mágnest volna a temető közepébe rejtve az egyszerű sírdomb alá, százezrek szeme fordult ma oda hálával, kegyelettel telten, lelkesedést merítve.

Mintha az alvó Messiás üzenetét zizegné a sir minden porszeme, óriássá nőtt megint a Kossuth-regimentje . . .

Ez a regiment ma eszt a Jópásztor-ven-déglőben gyűlt össze s méltó módon áldozott Kossuth-émlékének. Este nyolc órakor a wag-gongyári énekkar Zoltai Mátyás tanár dirigá-lása mellett a magyar himnusz előnéklésével kezdte meg az ünnepség sorát. Nagy Kálmán, az aradi Kossuth-asztaltársaság érdemes elnöke megnyitó-beszédet mondott s min-

Magyarországnak — folytatta továb-ban — voltak nagy fejedelmek, királyok, harcosok, írók. Holtuk után mégis csak egy maradt, nevét országosan ünneplik s ez Szent Egy évezrednek kellett elmúlni, hogy eg-síkat nyerjünk. Kossuth Lajos az, akit után a nemzet milliói siratnak. Osszejöttük áldozni a Kossuth nagy nevének. En áldozat-végzetet, hogy épen most, mikor nemzetünk diel-ségünk napjai nyitnak meg újra, összejöttünk itten, hogy erőt tudjak meríteni az önök lel-kesedéséből.

Elérkezett az idő a gondolkozásra, elérke-zett a tettek ideje. (Kitérd taps, éljenés).

A fát — folytatta Barabás — azért ültetik, hogy díszre legyen a háznak, hogy árnyékot terjesszen, s hogy visszatérő évekkel gyümöl-csöt hozzon. De hol van az a botor ember, azért ülteti a termő fát, hogy azt tűzre való kivágja. Nézzétek: alkotmányunk ezer éves most tüze akarják vetni. Pedig azért ültet-tek az őseink, hogy árnyéka legyen, mely meg-védi ezt a tépett nemzetet. (Ugy van!) Ezt akarják tüzetenni, azt gondolják azok a boto-rok, hogy el tudják pusztítani. Elő tiltakozás azonban a lelkünk, hangja Bécsig hallik: nem tüze való a mi alkotmányunk, mi annak gyü-mölcsseit akarjuk élvezni! (Taps.)

Ezután így folytatta:

— Kossuth Lajos neve, dicsősége belevi-lágít a mi küzdelmünkbe, az ő eszméiért har-colunk, remélje hát mindenki a legjobbat. Biz-zon abban, hogy alkotmányunk ezer éves jogai, melyeket eltiport az armány, az ön-zés, fel fognak támadni! — En bizok és ebben élek. (Éljenés, taps.) — Az o-matás napjaiban, mikor Kossuth a szam-üzetés kenyereit ette, az édesanyák Lajos névre keresztelték gyermekeiket. Nekem is volt egy fiam, Lajosnak hívtuk. Eltemettem

De nem cs-ti lelketek szava-zánk szabadságér-

Mikor a letarot . . . kezű derék munkásai rá gondolnak Kossuthra, a szegény ember könnyet töröl ki szeméből s felsóhajt az istenhez:

„Nem jól van a feje alja a népnek, Kelj föl atyám, igazítsd meg szegénynek.”

Ha ilyen panaszt hallunk, lehetetlen erőt nem meríteni a küzdelemhez, mely Kossuth eszméjének jegyében folyik.

Barabás Béla így fejezte be beszédét:

— Kérem önöket uraim, ha hazamennek erről az ünnepről, csókojják meg böcsőjében kis gyermeküket s annak mosolygó arcáról ol-vassák le a t a szebb jövőt, amely erre az árva honra vár.

Leirhatatlan lelkesedést keltett Barabás-gyújtó beszéde. Gyönyörű hasonlatai megkap-ták a hallgatóságot s az ő kiváló szónoki ké-pessége megindította a lelkeket. Percekig zu-gott a taps és éljen beszéde után.

Ezután Zeley Irén tanítónőjelölt Illyés Bá-lintnak egy költeményét szavalta el s a dalára éneket egy Kossuth-dalt. A záróbeszédet Kris-tyóry János mondotta, kinek hazafias szónokla-tát a közönség lelkesedéssel fogadta. Az ünnep ezzel véget ért volna, de programmon kívül meg kell emlékeznünk egy felköszöntőről, me-lyet a polgárok kivánságára Szondy János ta-nítóképezdei tanár mondott Barabás Bélára és az ő harcoló társaira, Kossuth-mester aposto-laira. A tudós történelem-professzor anyi ha-zafias tüzzel beszélt, olyan lelkesedéssel védte a magyar nyelv jogát, hogy alig tudott a foly-tonos lelkesedő tetsz s nyilvánítástól beszélni. Legnagyobb hatást keltette beszédének az a része, mikor a magyar védelmezőt perszif-lálta, köztük a muszkavezető, az aulikus, vesz-tegető és kaszinóbéli főrendeket.

A vacsorán jelenlevők késő éjjeli órákig hazafias dalok éneklése mellett maradtak együtt. Részt vettek a Kossuth-ünnepen a követ-kezők:

A főasztalnál fogaltak helyet: Barabás Béla dr., Kristyóry János, Müller Károly, Nagy Kálmán, Péterfy Antal, a többi asztalnál: Brück Gyula dr., Benedek Árpád, Balogh Jenő, Békés Adolf, Balla Simon, Csóka Frig, es, Egry L. Elemér, Földes Mik-lós, Gonda László, Gedeon János, Gebhart István, Gábor András, Grünwald Simon, Huzó István, Jankó János, Jakabffy István, Kovács Vince, Klapok Ala-jos, Koncz Gyula, Kell Lajos, Kiss Ferenc, Kuliner

tanító növendék magyar ruhába öltözve hazafias tüzzel elszavalta Csécsi Imrénének ez alkalomra írt gyönyörű ódáját, újra a dalosok énekeltek, ezuttal egy győzelmi indulót.

Ami ezután következett, az az ünnep fény-pontja volt. Barabás Béla dr. országgyűlési képviselő óriási lelkesedés között, éljenektől és zugó tapstól kísérve mondta el nagyhatású be-szédét.

Annak a barátságos kicsiny szigetnek di-csérétével kezdte szavait, mely alkalmat ad Arad polgárainak arra, hogy időközönként ál-dozzanak a hazafias kegyelet oltárán s meg-ünnepejék Kossuth Lajos emlékezetét. Ez a sziget az aradi Kossuth-asztaltársaság. Jóleső érzést kelt benne, hogy akik összejöttek itt, azok áhitattal veszik csak ajkukra Kossuth Lajos nevét.

relme felett panaszkodva, orvosiaszt sürgetnek a megye Rdei: fel nem tehetvén, hogy ily tör-vénytelenség egyenesen ő Felségétől eredhetne, kivánságukat e következőkbe pontosítják: 1-ször hogy a rendes kiadója s az elfogatások-ban foglalatoskodó Hollósy József kir. ügyvéd, ki Bihar megye tudósítása szerint egy felsőbb helyről költ, s azon megye alispánjához e tárgy-ban intézett nála látott levél átadójának elmu-lasztásával vádolatik, a legszorosabb felelet terhe alá vonatassanak, 2-szor a fogságban le-vők ha az 1715.7 sulyával nem terhelődnek, azonnal szabadon bocsátassanak, ellenkező esetre meg engedtessek, hogy magokat szabadon vá-lasztott ügyvédek által védelmeztessék, 3-szor a bíraskodó törvényszékeknek a feladók nevei tudtul adassanak, 4-szer ezen törvényszék oda utasitassék, hogy ítézés alkalmával a kir. tábla hiteles jegyzői a tanácskozás helyéről kine til-tassanak. Végre 5-ször az elfogadott ifjak sze-mélyes körülményeire tekintvén, felségértési bün elkövetését nem is képzelhetvén, a megye Rdei, e részben aggodalmuk benyugtatása vé-gett ő Felségétől értesítést kérnek.

Ez a felírás tartalma, melynek közlése mellett egyszerismint megjegyzem: hogy Arad Vmegye a felírások belső címzését, berekesztés-t s az aláírást ezentul egyedül magyarul teszi, a deákot pedig csupán fordítás gyanánt a má-sik oldalon alá iratlanul hagyja: — egyuttal a lktó tanácsot is felszólította, hogy körlevelet ezentul magyarul szerkessze.

ános, Nichtenhauser Samu, May Soma, Póhm Pölzi Miksa, Pollák Mór, Porozán Lajos, Pavlits Iván, Pozsonyi Gábor, Panker Viktor, Róna Lajos, Ravasz Imre, Radó Ignác, Schröier Béla, Szalai Arnold dr., Sebessy Ferenc, Szuchy Károly, Schwarz Zsigmond, Szendy János, Szudy Elemér, Schwefler Ede, Sárza Károly, Sitanity Mátyás, Schaffer Henrik, Steinfeld Gyula, Szidor János, Thumó Lajos, Visi Ferenc, Vajda Benó, Záray Ödön, Zima Tibor, Zoltai Mátyás.

## A budapesti tűzveszedelem.

(Ujabb hírek a katasztrófáról.)

— *Aradi Közlöny* távirati értesítése. —

Arad, augusztus 26.

A rémes és gyászos szenzáció, mely ma nap annyi emberéletet ejtett áldozatul, nélkül fölzigatta Budapest főváros közönségét. A nagy város minden irányából fölkerekedtek az emberek és csapatostul hömpölyögtek a Kerepesi-ut felé, ahol a gyilkos tűz vagyont és embert egyaránt hamvasztott.

A tömegnek ez az özönlése még a mai napon sem. Azok, akik tanúi voltak az egekbe tornyostenger rettenetes pusztításának, akikben borzalmas részleteket bepillantva a szerencsétlenség egyes részleteiről és a rémhír új csapatokat terelt a Kerepesi-ut felé az elhamvadás színhelyé-

hogy a romokat takarítsák el, a mi roppant nehéz munka volt. A füstölgő és izzó parázs oly rettenetes hőséget terjesztett, hogy alig lehetett egy-két lépésnyire előre jutni. Éjfél után fél 3 órakor tehát újra locsolni kezdték az első emeletet, hogy a parázs menél hamarabb kihaljjon és csak akkor fogtak hozzá a földszint és első emelet átkutatásához.

Három óra felé járt az idő, amidőn a tűzoltók a földszinten összehalmozódott parázsat és gerendákat, széjjel bontogatni kezdték. Az egyik tűzoltó: *Lajka Péter* egyszerre hangosan felkiáltott:

— *Egy halott a tűz között!*

A következő pillanatban odasiettek társai és segítőknek neki a holttest kiemelésénél. A holttest annyira össze volt égve, annyira felismerhetetlenné lett, hogy még azt sem lehetett megállapítani, hogy férfi-e vagy nő. A borzalmasan összeégett holttest láttára a katonák és rendőrök által vont kordonon még hajnalban is ezer meg ezer főre menő tömegből nagyon sokan rosszul lettek. A holttestet a morguéba szállították, ahol a többi tizenegy mellé fektették, a hideg márvány asztalra. A *Diner Ákos* rendőrkapitány által megindított vizsgálat szerint valószínű, hogy a szerencsétlen ember az üzletben rekedt benn és borzasztó haláltusa után vergődött, jobban mondva vánszorgott az üzlet elé.

A nagy füstben, mely az üzletből kezdetben kitudult, nem vették észre és később már, amikor a füst megszűnt, nem láthatták, annyi parázs gyűlt össze, hogy egészen elfödte a szegényt.

A távolabb eső tűzörségek hajnali három órakor bevonultak. A kivezényelt katonákat is

A tűzoltók reggel 8 órakor beszüntették a munkát és pihenőt tartottak, részben azért, mert teljesen el voltak csigázva, részben pedig azért, mert a gázömlés miatt nem lehetett az épületben dolgozni. A gázcsövek mindenfelé meg vannak repedve.

A pincében a tűz reggel még egyre égett. A gázórák itt vannak elhelyezve. Robbanástól lehet tartani. E bajnak úgy akarják elejét venni, hogy az utcán felássák a vezetéket és elzárják a csöveket a környéken. A gázgyár emberei már hozzafogtak az utca burkolatának felszedéséhez.

A bemenetek számát még mindig nem lehet tudni. Mihelyt a gázmunkások készen lesznek a gáz elzárásával, a tűzoltóság hozzálát a holttestek felkutatásához. A házmaster tudomása szerint négyen-ötven éghettek benn a lakásokban.

A csupason égnek meredő falak összeomlással fenyegetnek. A Kerepesi-ut felőli fronton hatalmas repedések keletkeztek reggel, amelyek a falak kihülése folytán egyre szaporodnak. A rendesség az óvintézkedéseket megtette. Erős katonai kordon veszi körül az épületet. A kordon belül csak tűzoltók, rendőrök és hírlapírók tarthatnak; a kordonon kívül a közönség ezrei foglalnak helyet. A tűzhöz való zárandoklás körül-órára növekedik.

A Rókus-kórház főkapuját is nagyon ostromolják, újabb hírek várva a halottakról és sebesültekről.

Munka közben délelőtt is számos baleset történt; szerencsére azonban nem komolyabb jelentőségűek. A füst erősen tóduló füsttől, a fojtó szag és hőség miatt *Smetana István* tűzoltó-csővezető, *Kiss István*, *Iványi Ignác*, *Zele...*

a *Párisi Nagy* cal mered kopár, kiégett égnek. A pusztító tűz már végzett vele és az óriási bérpalota már csak mint kusza romhalmaz kiállja riasztó látványosságait. Az ablakpárkányok, letépett redőnyök, párkányok halomszámra a földön hevernek, az emeletekről tátongó ürességgel merednek az emberek felé a kiégett lakások, melyekből sűrű gomolyokban csavarodik ki az utcára a pusztító, nehéz füst. Enyészet és borzadály lakozik a kopár szobafalak között a törmelékek között, hol csak a fáradságos munka veritékétől izzadt tűzoltók járnak-kelnek, villáikkal kotorva szét a zsarátnokokat s eloltva a borzasztó elem utolsó maradványait...

A király, ki mély megilletődéssel értesült a katasztrófáról, ma meglátogatta a veszedelem színhelyét s látogatást tett a Rókus-kórházban ápolt sebesültek közt is. Erről külön cikkben emlékezünk meg.

Mai távirataink a következők:

### A katasztrófa után.

A főkelő nap arany sugarai ma reggel teljes pusztulás képét világították be a *Párisi Nagy Aruház* épülete helyén. Csonka, füstös falak merednek az égnek, a falak között a volt lakásokból a parázs füstje tódul ki.

Éjjel 2 óra után a tűzoltó főparancsnok, *Scerbovszky* Szaniszló jelentette, hogy a tűz lokalizálva van. Attól nem kell tartani többé, hogy a szomszédos négy emeletes és a 34-es számú ház is tüzet fogjon. Minden elégett a *Párisi Aruház* házában, kivéve három szobát a második emeleten. Ezeket a tűz nem sértegette meg.

órakor bevonultak. A kivezényelt katonákat is másokkal váltották fel, ugyszintén a halálra irradt derék őrséget is felváltotta egy más csapatórság. Az ott maradt tűzoltóság, mivel a kiégett falak nem egy helyütt bedőlést fenyegettek, nagy óvatossággal haladt előre. A Kerepesi-utról hatalmas tololétrával közelítette meg az épület balszárnyát s egész csomó tűzoltó hatolt fel; egyrészt menteni, ami még menthető, másrészt, hogy az esetleg fent maradt szerencsétlenek maradványait megellejék.

A pusztító elemek szörnyű játéka a Klauzál utcal részen egy egész lakosztályt hagyott érintetlen, *Keszler Zsigmond* dr. ügyvéd második emeleten lévő lezárt lakása ugyanis teljesen épségben maradt, ugyszintén *Boros Jakab* dr. ügyvéd egy kis hivatalos szobája, ahol képek, íróasztal s annak a fiókjában nagy összeg pénzt talált az oda behatolt tűzoltó.

*Diner Akos*, a kivezényelt rendőrség parancsnoka a villamos közlekedést a veszélyeztetett útvonalon nem engedte meg s csakis átszállással bonyolítják le ezen a részen a forgalmat.

A tololétrán felhatolt tűzoltók reggel nyolc óra felé már a negyedik emeleten dolgoztak, hogy az ott lelhető halottak holttesteit is kiemelhessék; az izzó levegőjű szobákban azonban nagyon nehéz a munkájuk s így nem egyhamar tudtak eljutni abba a sarokszobába, ahol a legmegrendítőbb tragédiák játszódtak le s ahol minden valószínűség szerint vagy hárman lettek halálukat.

A házmaster számítása szerint még mintegy nyolc-tíz ember vesztethetett a tűzbe, köztük két cselédleány, akik egy szobát suroltak a tűz kitörésekor.

Az éjjel talált holttestet a rendőrség intézkedésére egyenesen a törvényszéki boncoló-intézetbe vitték. A Rókus-kórházban meghalt 11 áldozatot ma délelőtt fél nyolc órakor vitték el három furgonyon a bonctani intézetbe.

A kivezényelt katonákat is másokkal váltották fel, ugyszintén a halálra irradt derék őrséget is felváltotta egy más csapatórság. Az ott maradt tűzoltóság, mivel a kiégett falak nem egy helyütt bedőlést fenyegettek, nagy óvatossággal haladt előre. A Kerepesi-utról hatalmas tololétrával közelítette meg az épület balszárnyát s egész csomó tűzoltó hatolt fel; egyrészt menteni, ami még menthető, másrészt, hogy az esetleg fent maradt szerencsétlenek maradványait megellejék.

A pusztító elemek szörnyű játéka a Klauzál utcal részen egy egész lakosztályt hagyott érintetlen, *Keszler Zsigmond* dr. ügyvéd második emeleten lévő lezárt lakása ugyanis teljesen épségben maradt, ugyszintén *Boros Jakab* dr. ügyvéd egy kis hivatalos szobája, ahol képek, íróasztal s annak a fiókjában nagy összeg pénzt talált az oda behatolt tűzoltó.

*Diner Akos*, a kivezényelt rendőrség parancsnoka a villamos közlekedést a veszélyeztetett útvonalon nem engedte meg s csakis átszállással bonyolítják le ezen a részen a forgalmat.

A tololétrán felhatolt tűzoltók reggel nyolc óra felé már a negyedik emeleten dolgoztak, hogy az ott lelhető halottak holttesteit is kiemelhessék; az izzó levegőjű szobákban azonban nagyon nehéz a munkájuk s így nem egyhamar tudtak eljutni abba a sarokszobába, ahol a legmegrendítőbb tragédiák játszódtak le s ahol minden valószínűség szerint vagy hárman lettek halálukat.

A házmaster számítása szerint még mintegy nyolc-tíz ember vesztethetett a tűzbe, köztük két cselédleány, akik egy szobát suroltak a tűz kitörésekor.

Az éjjel talált holttestet a rendőrség intézkedésére egyenesen a törvényszéki boncoló-intézetbe vitték. A Rókus-kórházban meghalt 11 áldozatot ma délelőtt fél nyolc órakor vitték el három furgonyon a bonctani intézetbe.

### Kik laktak a házban?

*Dobos János*, a leégett palota házmastera, ki a mentési és tűzoltási munkákban tevékeny részt vett, a házban lakó névsorát így állította össze:

Az I. emeleten 6. szám alatt lakott *Sarolta* szülésznő három leányával és egy fiatal leánnyal. *Spiráné* leugrotta szörnyet halt, leánya *Adél*, pedig súlyosan sérülve a Rókusban fekszik.

Az 5. szám alatt van *Kopics Jenő* dr. kása és testegyenészeti intézete. Ugy ő, mi a családja a Svábhegyen nyaral.

A 4. szám alatt volt a háztulajdonos, *Szabó Lajos* dr. földbirtokos lakása. Ő családja Jászladányi birtokán nyaral.

A 3. szám alatt *Boros Jakab* dr. ügyvéd lakik, aki egyedül van a fővárosban. Családja Kaposvárott van.

A II. emeleten a 9. szám alatt az üzletlajdonosok egyike: *Goldberger Samu* lakott. Ugy ő, mint egész családja, Siófokon van.

A 10. szám alatt *Keszler Zsigmond dr.* lakik. Epp ma, a tűz után érkezett haza családjával együtt.

A 11. szám alatt lakott *Mann Adolf* szabó felesége és cselédjével.

A II. emeleten a 14. szám alatt *Reichmann Sándor* ügynök lakott a családjával. Ő maga két kis gyermekét mentette meg. A felesége és egy kisleánya pedig leugrottak a IV. emeletről és csak kis sérülésük van. Anna leányuk azonban rosszul ugrott és agyonzúzta magát.

A 15. szám alatt lakott *Eisler Gábor* kereskedő, kinek családja Siófokon nyaral. Ő pedig nem volt odahaza a tűz keletkezésekor.

A 16-os szám alatt lakott *Goldberger J. H.*, az üzlet tulajdonosa. Ennek a lakásnak a sarok ablaka volt a legvérfagyalóbb látványok tárháza. *Goldbergerné* aznap reggel tért vissza Siófokról s két cseléddel nagy takarítást csinált, mikor a tűz támadt. A házmester azt hiszi, hogy a rettenetes időben egy öreg ur is volt bent nála látogatásban s ő is valószínűleg odaveszett.

A 17-es udvari lakásban lakott özvegy *Márkus Lajosné*, aki *Margit* leányával és *Mari* nevű cselédjével együtt az utca kövezetén lelte halálát.

### A halottak.

*Müller Kálmán dr.* udvari tanácsos, a Rókus-kórház igazgatója, a halottakat nem a hullaházban, hanem a kórház egyik földszinti és emeleti folyosóján helyezte el. A halottak lepedőre vannak burkolva, csak az arcuk látszik.

A Rókusban vannak kiterítve a következő halottak:

1. *Goldberger I. Henrikné*
2. *Özv. Márkus Lajosné*
3. *Márkus Margit*
4. *Márkusé Mari nevű cselédje*
5. *Spiru Samu*
6. *Weinberger Margit*
7. *Weinberger Janka*
8. *Reichmann Anna*
9. *Hartmann Vilmosné*
10. *Blanckenberg Géza*
11. *Egy ismeretlen nő*
12. *Még egy ismeretlen nő.*

A szerencsétlen áldozatokat holnapután, csütörtökön fogják eltemetni.

A leégett házban volt nyolc-tíz kis udvari lakás, melyek egy-egy szobából és konyhából állottak. Ezekből a lakók aligha szabadultak ki s félt, hogy a tűzben lelte halálát sok közülük. A háznak e részéhez ma még nem férhettek hozzá a sok rom, zsarátnak miatt.

Ma délelőtt kilenc óratájtban két kétségbeesetten jajveszékélő asszony jelent meg a leégett áruház előtt. *Reichner Simonné* volt az egyik, a másik a sógornője. *Reichnerné* férje az áruház babaosztályában volt alkalmazva. Az asszony fájdalomtól lesújtva adta elő, hogy férje az éjjel nem jött haza, a tűz óta nem látta őt senki s így attól retteg, hogy az is elpusztult.

### A hivatalos tűzvizsgálat.

Az a hajmeresztő katasztrófa, melynek a *Párisi Nagy Áruház* és sajnos, annyi emberélet esett áldozatul, még nincs teljesen befejezve. A Kerepesi-ut és a Kazinczy-utca sarkán lévő épület annyira rommá égett, hogy azt végig le kell rombolni, ott semmiféle helyreállítási munka nem segít. A kerepesi-uti szomszédos épület, valamint a Kazinczy-utca 8. számú épület egy része is szenvedett a tűzvész által, de ennél a két épületnél alapos tatarozási munkákkal helyre lehet hozni a lángok által okozott kárt. Maga a saroképület, melynek egészen fel a negyedik emeletig az iszonyú benyomást keltő kiégett ablaküregai feketén tátognak, a pusztulás, a végenyészlet legmeghatóbb képét mutatja. A háztető teljesen a lángok martaléka lett; a kiterjedt helyiségekben felhalmozva volt ezerféle áru első sorban a tűz által, később pedig az oltásnál használt víz által elpusztultak; a különféle állványok, felhúzó stb. gerincét képező vas-traverzek, vasgerendák, rudak, részint eltörve, részint elgörbülve, a földön hevernek, vagy a falakból kiállva, lelógnak.

Oriási néptömeg tartja megszállva a Rókus-kórháztól a Népszínházig elterülő utcarészt, mely természetesen katonai kordon által van elzárva. Ezt a kordont ma reggel óta a cs. és kir. 44. gyalogezred két százada, az egyik *Richter*, a másik *Kisvárdai* százados vezénylete alatt képezi. A rend fenntartására kivezényelt katonaságot már *Surányi* tábornok a segéd-tisztjei kíséretében megvizsgálta. A rendőrség részéről a helyszínen *Pavlik* rendőrkapitány és *Gersich* felügyelő mellett számos rendőrtisztviselő a megfelelő legénységgel őrködik. Roppanó fáradtságukba kerül, hogy a még most is tízezerre tehető, kíváncsian bámuló néptömeget rendben tarthassa és főképp visszatartsa attól, hogy a kiégett ház belsejébe ne nyomulhasson.

Ma reggel 8 órakor vette kezdetét a hi-

József főpolgármester is. A bizottság tagjai voltak: *Alkér Ernő* kerületi előljáró, *Magyary Kornél*, *Scerbovszky Szaniszló* tűzoltó parancsnokok, *Thierrig Károly* és *Pláner Gyula* kerületi mérnökök, *Seirmay Andor* és *Diner Akos* rendőrkapitányok.

E pillanatokban lehetetlen volt a Párisi Áruházban a vizsgálatot megtartani, miután a lépcsőházat tartó vastraverzek elolvadtak. A bizottság a tűzvizsgálatot a Párisi Áruház mellett levő 10. számú házban kezdte meg. A ház jobb és bal szárnya nagy pusztulás képét mutatja. Itt is dühöngött a tűz. A lakásokban, melyek körül a tűz pusztított, nem lehet megközelíteni.

A második emeleten lakik *Hamvai Odön* nevű fiatal ember, aki tegnap este, mikor a tűz kiütött, vendégeket látott magánál. Ő és vendégei megmenekültek. *Hamvai* azt mondja, hogy látta, amint a tűz kiütése után az első emeleten 20-25 ember a füst és tűz elől egy helyiségbe sárhóztak. Azt hiszi, hogy ezek elpusztultak. Ebben az előadásban azonban kevés a valószínűség. A negyvenes számú házból mindenki megmenekülhetett.

A bizottság a második emeleten három lakást, a harmadik és negyedik emeleten minden lakást kiürített. Innen a Klauzál-utca 8. számú házba ment a bizottság. A ház első emelete a Párisi Áruházhoz tartozik. Itt is elégett minden. Konstatálták, hogy az ezen helyiségben alkalmazottak közül két leány, *Kohn Irén* és egy *Margit* nevű eltűntek. Ezek bizonyára a tűz martalékává váltak.

A bizottság innen a szomszédos *Sternberg*-féle házba ment át, itt a padláson és a pincében dühöngött a tűz, ami fölötté csodálatos. Csoda az is, hogy az épület egészen el nem hamvadt, miután a pincében csupa papírárjegy-zék van, melynek nagy része el is égett.

A tűzrendészeti vizsgálat kiderítette, hogy a tüzet a villamos világítással való felületes bánásmód s a leégett ház roppant felületes, könnyelmű építési módja okozta. Ebből kifolyólag el-

fogják rendelni, hogy ezentúl az építési munkák megkezdése előtt ki fogják kérésre a tűzoltó-parancsnokság véleményét is.

### A fejvesztett tűzoltók.

Súlyos vád nehezül a budapesti tűzoltóságára. Ez a vezetőség hanyagul, szetten észnélkül csinálta a dolgát. Az oka annak, hogy az áldozatok száma döbbentően nagy. Oly nyilvánvaló a tűzoltóság vezetőségének szinte kétségbeejtően tehetetlen viselkedése, hogy mindenki, aki a tűz kezdetekor jelen volt, erről meg van győződve. A fölháborodott közvélemény egyhangú követelése, hogy ezt a vezetőséget úgy elseperjék, hogy még hire-nyoma se maradjon.

Az első baklövés az volt, hogy későn jött a tűzörség. Tizenöt-husz perccel késő után, a mikor már lángban állott minden emelet. De még nagyobb baj hiányos felszereléssel jöttek, miután a tüntetés úgy hangzott, hogy csak kirak van szó. S a kirakat tűz helyett egy gert találtak. Ekkor küldték széjjel értesítést, hogy vonuljon ki az egész tűzörsége. Oh, de borzasztóan késő volt már akkor!

*Scerbovszky* főparancsnok és a többi parancsnokok szintén akkor jöttek, amikor már veszve volt minden. Nem volt senki, aki először odaérkezett tűzoltókat dirigálni tudna volna. Fejét vesztve rohant fel a tűzre. Igaz, a tűzoltó legénység halált megvetéssel rohant neki a tüztengernek, s a gyors emberélet mentésére.

S ami a legrettenetesebb, az a haszontalan lőtás-futás, után tudtunk, az a harmadik és a negyedik emeleten egy lángtenger közepette emelkedtek a csőház, a kapu, a raktárakból álló fölső egy lángtenger volt már. Csak az utcablakokon át menekülhettek volna szorult emberek, de nem voltak más sem kéznél a nagy latorják. Ezek csak érkeztek oda, mikor már nyolcan meghalálugrás következtében.

Azonban kéznél volt két ponyva! Néhány Holott legalább hat kellett volna, hogy több embereket el lehetett volna menekíteni. Ez a két ponyva is kicsiny volt és alkalmatlan. Nem volt senki, aki a ponyvát tartókásokat és tűzoltókat dirigálta volna. Tartották a ponyvát, s a negyedik emeletre leugró emberek a kövezetre zuhantak nyet haltak. Ezek az okai annak, hogy katasztrófa ily rémes mérveket öltött.

### A király érdeklődése.

Ő Felsége a király, mint azt már lapunkban megírtuk, telefonon érdeklődött a katasztrófa iránt és a mikor ugyan 9 óra tájt jelentették neki, hogy nyolcnyi halott van, nagyon meg volt in-

— Istenem, mennyi gyász mágnak! ... Szegénysorsu emberek, a tönkre mentek? — kérdezte a jelentetevő *Königtől*, a kabinetiroda főnökétől.

— Felség, többnyire jobb sorsban levő emberek.

— Tehát nem fognak szüksége vedni a hátra maradtok?

— Nem felség, egy-kettő kivétel nem!

Mikor Ő Felségének részletesen elmondták, hogy hogyan keletkezett a tüz, szíve újra megnyilatkozott.

a szerencsétleneket?  
...ég, a tűz oly rohamosan ter-  
...gy még a tűzoltók is csodálkoz-  
...ajta. Az emeleteken levők először azt  
... hogy a tűz nem terjed hozzájuk  
...rt hiszen akárhányszor van na-  
... kirakat és üzlet tűz, a tűz nem  
...ovább. A sajnálatraméltó emberek  
...at...i maradtak a lakásokban és tel-  
...s biztonságban érezték magukat. A ha-  
...alveszedelem oly gyorsan jött reájuk,  
... hogy már nem lehetett annyi hidegvérük,  
... hogy legalább nyugodtan leugrottak volna  
... a tűzoltók mentőponyváira.

— Borzasztó eset! — szolt ő felsége  
és elrendelte, hogy reggel korán, öt óra-  
kor azonnal jelentsék be neki, hogy mi  
...t...éjjel a katasztrófa szin-

...y Béla főkapitány már ma haj-  
...y órákor egy külön futárt küldött  
...rba, ahol az átadta a jelentést a  
...vár egyik kirendeltjének.

...lsége negyed hatkor kelt fel és  
...rt első szava az volt, hogy van-e  
...jabb jelentés.

— Van még halott? — kérdé.

— Sajnos lesz még — felelt König.  
Eddig ugyan csak még egyet találtak  
meg, de később lesz több is, mert biz-  
tosra vehető, hogy még egy csomó em-  
...lt benn a tüztengerben. Azt majd  
...t fogják tudni!

...sége meghatva hallgatta végig a  
...reket és aztán elrendelte, hogy  
...előtt folyamán újabb jelentést tegyen

...zomrok utoljára szolt: a halál okát jelenti. Leg-  
...többen szívszélhűdés, fulladás, nyakszirttörés  
következtében haltak meg. Itt a kórházban  
csak azok vannak, akik ugrás közben pusztul-  
tak el, az elégettekből itt senki még nincs.

A legszélsebb ágyon ifju ember fekszik, rö-  
vidre nyirt haja, pelyhes kis bajusza. Késő es-  
tig nem tudták kicsoda. Akkor jött egy öreg  
ember és jajveszékelve ráborult a fiára. Most  
tudják, hogy a neve *Blankenberg Géza*.

Mellette fiatal nő fekszik: *Beer Ilona*. A  
katasztrófa szemtanúi örök életükben emlékez-  
ni fognak rá, amint e szerencsétlen leány *Spira*  
*Sámuel* nével összeölelkezve a negyedik emelet-  
ről leugrott, amint az erkélybe ütöttek s aztán  
holtan terültek el a kövezeten, *Spira Samuné*  
nincs itt, ő egy emelettel feljebb van kiterítve,  
harmadmagával.

*Reichmann Anna*, a *Beer Anna* szomszédja  
szintén ifju nő. Ő tán az egyetlen, akin a ha-  
lál borzalma meglátszik. A feje féltredült és  
sűrű hab borítja száját.

*Weinberger Margit* fekszik mellette. Sze-  
gény látogatóba ment abba a végzetes házba,  
melyet elevenen nem hagyott el többé.

Aztán jön a cseléd. *Márkus Lajos* néál  
szolgált.

Itt fekszik mellette az urnője: *Márkus La-*  
*josné*. Egészen nyugodt az arca, azt lehetne  
hinni, hogy alszik.

A szomszédja *Goldberger I. H.*-né, az el-  
pusztult vállalat tulajdonosának felesége, aki  
tegnap jött Siófokról. Duzzadt feketéllő ajka  
félíg nyíva. Nagyon összeroncsolhatta magát,  
mert a lepel erős hullámmal takarja.

*Hartmann Vilmosné* az utolsó halott e szo-  
...t...hagyott nyomot

...tasztrófa felett részvetüket fejezték ki s ké-  
...szeknek mutatkoztak arra, hogy az állás nél-  
...kül maradt alkalmazottakat segítyezzek.

Végül felolvasták az eddigi adakozások  
listáját, a mely már eddig több ezer koronát  
mutat fel. Ugy hirdik, hogy a király is érdek-  
lődik az alkalmazottak sorsa iránt, a mennyi-  
ben a miniszterelnöknek már utasítást adott,  
hogy a segítyezés iránt előterjesztést tegyen.

## Politika a közgyűlésen.

(A legfiatalabb aradi szocialista. — Szepesmegye  
a választói jog restaurálása érdekében. — Az aradi  
szocialisták kérvénye a közgyűlés előtt.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 25.

Az aradi szociáldemokrata párt vasárnap  
délután népgyűlést tartott, amelyen t...dvalevő-  
leg egyhangulag elfogadták *Weisz Herman* azon  
indítványát, hogy a népgyűlés keresse meg a  
város törvényhatóságát és kérelmezze ettől azt,  
hogy írjon föl az országgyűléshez az általános  
választói jog behozatala érdekében.

A vasárnapi gyűlés érdekes lefolyású és meg-  
lepően népes volt, avval a kapacitációval azonban,  
amely a látogatott népgyűléssel karöltve járha-  
tott, legalább is egyenlő az, amit a legfiatalabb  
aradi szocialista: *Weisz Herman* aradi szocialis-  
ta iparos tiz éves kis fia végez. Ebbe az elemi  
iskolás kis fiuba annyi szocialista-eszme szo-  
rult, hogy felnőtt emberekkel képes vitatkozni  
a szocialista tanok és célok helyessége felől s  
érvelései olyan talpra esettek és olyan komo-  
lyak, hogy még az ellenvéleménynek is meg-  
kell hajolnia azok előtt. Imádja a kommunista  
társadalmat (már az is sok, hogy egy tiz éves  
...nyomás ér-

## ...gatás a halottak közt.

Egy tudósító a következőket jelenti:  
Egy rendőrtisztviselő vezetett a Rókus-kór-  
... ahol a halottak fekszenek. Az egész kór-  
... élet e halottaknak miatta. Az óriási  
...lyűzség az orvosoktól, ápolóktól. *Müller*  
...tanár, a kórház igazgatója osztja kö-  
...arélyesen, körültekintően a parancsot.  
...ágas földszinti szobában vagy nyolc dok-  
...dus csinálja serényen a statisztikát. Egy  
...ves felkerekedik velem s átkísér a kerten,  
...balra térünk a földszinti 15. számú szoba  
...é. Utközben a kivonult katonaság  
...néhány  
...makozik hozzá... a folyosó egé-  
...res, csak egy egy apácával találkozunk.  
...képedt arccal, rémült szemekkel suhan  
...lletünk.

...z orvos kitarja az ajtót. A tiszték előre  
...k. Egy kapitány két lépést tesz előre,  
...széjjelnéz, aztán feszesen sarkon for-  
...mintha ágyuból lötték volna ki, elrohan.  
...liom, vacogó foggal, reszkető szívvel ál-  
...a küszöbön, habozva, bemenjek-e a ret-  
...etes helyre. A kötelesség mégis betuszkol s  
...int ott állok a halottakkal népes szoba köze-  
...egyszerre lecsendesül a kedélyem. Oly  
...n itt, oly nyugalom. Ezek itten már tul-  
...ak az izgalmon, nem tudnak semmit a bor-  
...ól, mely őket körülveszi.

...yolc ágy sorjában, sűrűn egymáshoz tol-  
...i. Hét asszony, egy férfi. Hófehér lepelbe bur-  
...blva, mind török módra. Csak a fejük látható:  
...rga arcok, félig becsukott szemekkel; az arc-  
...le, vonása mindeiknek kiélesedve, amint em-  
...erné nem, csak tárgynál, szobornál vagy vi-  
...ránál látni. Semmi vér, semmi borzal-  
...torzulás, zuzodás; azt mind eltakarja a  
...Csak egy-egy homlokon van óriási flas-  
...ennek feje szétzuzódott. Az ágyak lábá-  
...ekete papír-maché tábla. Rajta krétával írt  
...zt, mellette a név s egy latia jelesző, kö-

...rajta.

Mély csend van köröskörül. Suttogva be-  
szélünk, hogy ne zavarjuk a hosszú álmot, a  
mi itt uralkodik. Aztán lábujjhegyen elindu-  
lunk, hogy a többi áldozatot felkeressük. Az  
első emeleten a 80-ik számú szobában feküsz-  
nek még hárman.

Amint belépünk, elképedve állunk meg.  
Az ajtó mellett csodaszép lány fekszik: *Márkus*  
*Margit*. Temérdek fekete hajkoronája hullámo-  
san borul a párnára. Finom metszésű orra,  
gyönyörűen ívelt szemöldöke, kerek bájos arca  
még, úgy meglepetés, negyedóra előtt élettel volt  
tele. A leány szelíden nyugodtan, mosolyog...

Távolabb fekszik *Weinberger Janka*, aki-  
nek arca végtelen szomorúságot árult el.

A harmadik halott a szobában *Spira Sa-*  
*muné*, aki a szépséges *Beer Ilonával* átölel-  
kezve ugrott le.

Tizenegy halottat láttam. A tizenkettedik  
egy cselédleány, akinek a nevét még nem  
tudni, a halottas házban fekszik. Kifelé indul-  
tunk. A rémes csend, mely a szomorú helyen  
uralkodott, ránehezedett a lelkünkre. Künn az  
apácák sűrűve készítettek a helyet a további  
szállítmányok számára...

## A segítyakció.

A *Párisi Aruház* alkalmazottai előre hir-  
detett értekezletüket ma tartották meg *Zerko-*  
*witz Emil* a *Kereskedelmi alkalmazottak országos*  
*egyesülete* elnökének vezetése alatt.

Az elnök mindezekelőtt azt konstata-  
ta, hogy a katasztrófában az alkalmazottak közül  
senki sem vesztette életét. Azután kiküldöttek  
egy bizottságot, meg a sajtó bevonásával az  
állás nélkül maradt alkalmazottak részére gyűj-  
tést rendez. Együttal folya modni fognak a biz-  
tosító társaságokhoz, hogy az alkalmazottaknak  
a kárösszegeből a hat heti felmondási időre járó  
illetményeket fizessék ki.

Bejelentette elnök, hogy *Khuen-Héderváry*  
*Károly gróf* és *Láng Lajos* miniszterek a ka-

...velek alapján elítéli az ellenzék parlamentari ob-  
strukcióját s szocialista szempontból lenézi a  
nemzeti követelményeket:

— Nem mindegy-e annak a munkásnak —  
mondja — hogy két- vagy háromszinű lobogó  
alatt hal meg? Ha a patron-táskáján nem két-  
fejű sas, hanem nemzeti címer lesz: akkor a  
hátrahagyott családja boldogabb lesz?

S így tovább. Bámulatos, meglepetni az ab-  
...omisságig kifejtett okossággal érvel a bököm-  
politikus, kinek fejtegetéseit, vitatkozásait meg-  
halgatni százfőnyi hallgatóság gyülekezik ösz-  
sze a kávéházban, vagy ahol éppen megkezdí  
debatterkedéseit a kis *Weisz* fiu.

— Ha engednének engem a város közgyű-  
lésén az általános választói jognak községenkénti  
titkos szavazással való behozatala mellett beszé-  
lni, tudom, hogy elfogadják a városatyák a nép-  
gyűlésünk határozatát!

Egy másik szocialista-ügy is fog szerepelni  
a szeptemberi közgyűlés sorrendjén. *Szepesvár-*  
*megye* közönsége ugyanis egyhangu határozata  
alapján átirat a „választói jognak a magyar ér-  
telmisségi helyzet alapján leendő szervezése“ ér-  
dekében.

Szepesmegye törvényhatóságának ez a li-  
berális határozata feltűnést keltő, amennyiben  
arra hivatott, hogy idővel kifejlődjék ennek  
alapján az általános választói jog.

Igen becses dolgozat az átirat indokolási  
része, melyből közöljük a következőket:

A magyar nemzet közjogi különállását,  
függetlenségét 1000 éven keresztül a magyar  
nemzeti eszme elvének alapjára fektetett in-  
stitúciók tartották fent s a jövőben is azok  
vannak hivatva fenntartani. Választási törvé-  
nyeink nem felelnek meg a mai viszonyoknak,  
a magyar közoktatásügy bárminő téves fejlő-  
désében elért eredmények nem állanak arány-  
ban a fejlesztésre fordított óriási áldozatokkal,  
azok az eredmények, amelyeket a magyar ál-  
lamosság szempontjából remélhattunk.

A magyar nyelv érvényre juttatása és a

nemzeti kultúra fejlesztése által meg kell tennünk mindazt, ami az egységes magyar állam fennállásának további biztosítását képezi. Allamiságunk magyar jellegének első sorban a parlamenti szervezetre vonatkozó törvényekben kell kifejezést adni.

Tekintve, hogy a magyar állami közügyekre való befolyás feltételeinek magyar nemzeti szellemű megállapítása nemcsak hogy jogosult, de nem is ellenkezik a magyar állampolgári jogegyenlőséggel, ha azok megszerzésére különbség nélkül minden honpolgár jogosult s a fokozatos életbeléptetés mellett képviselve is van, azzal a tisztelettel teljes indítvánnyal járunk a képviselőház elé, hogy a jelenlegi választási jogról szóló törvény megfelelő módosításával a választói jog alapfeltételeit a vagyoni cenzus helyett a magyar értelmi cenzusra (magyarul írás, olvasás és számolás tudása) fektetjük s az eddig szerzett jogot teljes épségben tartása mellett az új törvény fokozatos (15—30 évi) életbeléptetéséről gondoskodni méltóztatassék.

Az átiratot Szepesmegye közönsége nevében Raisz alispán írta alá.

## Aradiak a tűzkatasztrófában.

(Márkus Lajosné és a leánya.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 25.

A budapesti rettenetes tűzkatasztrófa lelkét dermesztő részleteiből meghatóan válik ki egy Aradról elszármazott asszony és gyönyörű leányának pusztulása. Azok között, akik az égő ház emeleteiről leugrottak, hogy az egyik halál elől menekülve, a másik halál karjaiba jussonak, volt özv. Márkus Lajosné és tizenhét éves leánya, Márkus Margit.

Egy szerencsétlen családnak szomorú sorsát tetőzte be ez a katasztrófa. Várakozni

Bank tisztviselője. Érdekes, hogy mikor Márkusné Aradon volt, arról is volt szó, hogy egy előkelő aradi orvos is hozzáadja két gyermekét kosztba. Márkusné örömmel említette az ismerőseinek, hogy augusztus 1-én új lakásba költözött, s hogy milyen szép lakása van: szép, tágas szobák, tisztaság: alig tudja megbecsülni.

Abban is önkéntelenül a sors kezét látja az ember, hogy a tűz kitörésének idején csak özv. Márkus Lajosné, Margit leánya és a cseléd voltak odahaza. A másik, kisebbik leány és a két fiú — mind a kettő hivatalnok Budapesten — a Svábhegyen voltak, egy ott nyaraló rokonuk villájában. Lukács Károly és Bing Ferenc ép akkor tértek vissza vacsorára, a mikor a tűz kiütött. A többi kosztosok, vakáció lévén, nem voltak Budapesten.

A katasztrófanak egyik legborzalmasabb részlete volt Márkusné és leánya pusztulása. Márkus Margit, aki most végezte a leánygimnázium hatodik osztályát, az első volt, a ki az égő ház negyedik emeletéről leugrott.

A mikor a ház égett, a hatalmas bérpalota harmadik és negyedik emeletén, amelynek ablakait ekkor már nyaldosták a lángok, időnként kinyitlak az ablakok. Jajveszélő emberek, asszonyok, leányok, gyermekek állottak az ablakokban, s míg alattuk rettenetesen recsegett-ropogott az égő ház, a kétségbeesés végső erőfeszítésével kiabáltak le a nagy néptömegnek:

— Az isten szerelmére, mentsenek meg, mindjárt bennünk, megfulladunk a borzasztó füstben!

A közönség köréből az erősebb törku emberek biztató szavakat kiáltottak fel, hogy mindjárt megérkezik a segítség, csak maradjak

csukva, s mosolygott, mint volna. Mint a többi szerencsétlen, élve hozták a kórházba; a néki méletre tért volna, meghalt.

Özvegy Márkus — Lajosné cselédje, agyárzkódást szenvedett, rencesetlen leányt behozták és ágyba egyre azt kiáltotta, hogy menjenek és meg a gazdáját, özvegy Márkus Lajosné az nem tud kiugrani, fekszik a földön a járásban és épp most rakott fejét a falra. Mikor megnyugtatták, leugrott és itt van, azt felelte, tetlen, mert az nagyon beteg. többet, kiszenvedett.

Márkusné két lakójának, kültek, az volt első gondjuk, zártarozóikat megnyugtassák.

Lukács Károly ezt mondta:

Éppen hazafele jöttem, bájom.

A táviratot nyolc óra hat adta föl, később telefonálni is kapott összeköttetést. Az aradi táviratot kérte föl, hogy adják át az leinek: semmi baja se történt. A pont ezt át is adta, s akkor elmondta, hogy Pesten nagy tűz-katasztrófa történt s bizonyosan arra vonatkozik a fiúnak homályos izene

Bing Ferenc fivérének, Bing Béla borkereskedőnek táviratozott, tíz óra után neki sincs semmi baja. Unokaöccsének, Lukács Károlynak sorsáról akkor még hírt nem kaptak, mert nem találkoztak. Valószínűleg Karinak sincs híre, nincs a sebesülten hozza már Lukács távirata itt volt.

... körülmények között halt meg a családfő: Márkus Lajos aradi kereskedő, az Aradi Louvre című férfi-divat áruház tulajdonosa. Előbb a mostani Reinhart-házban, azután a Herman-palota kisebb épületében volt az üzlete. Szorgalmas, tiszteletben álló kereskedő volt. Két év előtt, egy nyári nap késő délutánján az üzletében összeesett, s pár pernyi kínlás után meghalt. Szívvelhűdés érte. Holttestét a boltból vitték el a lakására.

Családja eladta az üzletet, azután úgy határozottak, hogy a fővárosba mennek lakni. Ott lakik az elhunyt Márkus fivére, Márkus Dezső dr. fővárosi ügyvéd, a csődügyek híres specialistája; ezenkívül a fiúk is Pesten kaptak állást. Körülbelül egy év előtt az özvegy, két leánya és két fia Budapestre költöztek.

Előbb a Dohány-utcában laktak, s csak most, augusztus 1-én költöztek a Kerepesi-ut 38. sz. házba, ahol végzetes sorsuk érte őket.

Megható vonása a két nő tragikus sorsának, hogy Márkusné alig tíz-tizenkét napja Aradon volt két leányával, hogy férje sírját az aradi zsidó temetőben fölkeresse. Szerda egy hete, reggel hat órakor mentek ki a zsidó temetőbe. Weinberger János aradi kereskedő, aki a vasutra ment, elkísérte őket; az özvegy szomorú hangon beszélt vele szegény férje hirtelen elhunytáról. Két hét sem telt el azóta, hogy a férje sírján imádságot mondott, és már ő is halott.

Aradról nem mentek mindjárt Pestre, hanem Márkusné egy rokonát látogatta meg. Kéthárom nappal a szerencsétlenség előtt jött haza. Csodálatos, hogy mennyire össze játszott a véletlen abban, hogy ez a sors érje.

Márkusné több kosztost tartott. Közöttük ketten aradiak, akik csodálatosan szabadultak meg a katasztrófától: Lukács Károly joghallgató, Lukács Lajos aradi ügyvéd fia, és Bing Ferenc, a Magyar Leszámitoló és Pénzváltó-

... körülmények között halt meg a családfő: Márkus Lajos aradi kereskedő, az Aradi Louvre című férfi-divat áruház tulajdonosa. Előbb a mostani Reinhart-házban, azután a Herman-palota kisebb épületében volt az üzlete. Szorgalmas, tiszteletben álló kereskedő volt. Két év előtt, egy nyári nap késő délutánján az üzletében összeesett, s pár pernyi kínlás után meghalt. Szívvelhűdés érte. Holttestét a boltból vitték el a lakására.

Egy pillanatra fellelegzett mindenki, amikor végre a központi tűzoltóság révén előkerültek a mentőponyvák és a mentőzsákok. Ekkorra már megérkezett egy szakasz katona is és utána gyors egymásutánban még egy egész sereg katona — körülbelül négy öt század. A közönség megéljenzte a katonákat. Akkor már egy ponyvát kifeszített maga a közönség az épületnek a kerepesi-ut és Kazinczy-utcai sarka előtt.

A közönség erre felkiabált az égő épületre: — Itt a ponyva, ugorjanak le!

Rettenetes pillanat következett, ezután. A közönség visszafojtott lélegzettel leste a történéseket. Felülről egy rettenetes sikoltás hallatszott és a következő pillanatban egy fiatal nő, egy ingben ugrott le a borzasztó lángtengeren keresztül.

A közönség azt hitte, hogy a boldogtalan teremtes megmenekült. Hatalmas éljenzés hangzott fel az óriási tömegben. Ez adta meg az impulzust a többi bentszorult embernek a menekülésre. Gyors egymásutánban ugráltak le ekkor az emberek a negyedik emeleti ablakokból.

A gyönyörű szép, fiatal leány, aki leugrott s aki bátorságot adott a többieknek, vértanu volt: Márkus Margit volt. Néhány perccel utóbb utána ugrott az anyja, azután a cselédjük. Egyik se jutott a mentőponyvába.

Eszméletlen állapotban vitték mindhármukat a Rókus-kórházba, ahol rövid idő alatt kiszenvedtek.

Márkus Lajosné alkarjai összetörttek, s agyárzkódást szenvedett. Leányát a kórház 30. b) szobájában terítették ki. A festőien szép arcú leány arca nem torzult el; szemel levoltak

A két rokon egyaránt megmenekült. Az egyik rokon, Bing Ferenc fivérének találkozott mind a ketten, mert hajléktalanul nem sirva fakadtak az örömtől, a látták egymást. Mindketten ott tettek székelt. Ma reggel hét órakor mentek Aradra s elmondták mind a kettőnek, hogy holnapután megérkezik a segítség, hogy hoznak magukkal, odaégett.

Márkusné és leányának szerepe Aradon mély megdöbbenést keltett. Is még javakorabeli, igen szeretetre volt. A leány pedig érdekes szépség fekete arca, szép, szabályos arcvonás. Mind a ketten úgy örültek, hogy hét Aradon voltak, s a régi ismerősökkel együtt éltek, sorra őket. Egyik ismerősük azt mondja:

— Látja, Márkusné, gyakran nek Aradra, a régi ismerősökhez. Megigérték, hogy úgy lesz

## SZÍNHÁZ ES IRODAL

\* A színtársulat új tagjai. színgazgató a napokban nyújtott ügyi bizottsághoz társulatának tober elsejétől virágvasárnapig zonzól. A társulat tagjai között vetkező új tagok vannak: Hegye landó vendégszer plésre), Földi Lajos elsőrendű tagok és Rába István színész. Ez a néhány új szerződés és nem tölti be azokat a hiányokat, a színügyi bizottság konstatált s a tober 1-re pótlándónak talált. Tekintve azt, hogy a társulatnál már művészi új tag sem felel meg azon színészményeknek, amelyeket az aradi maszt, ezekből, de a hangulatból hogy a színügyi bizottságban új

ni a szintársulat jövő évi név-

III. Kolozsváron. A kolozsvári lapokban olvassuk: Az aradi szintársulat-primadonnája, *Rózsa Lili*, en át fog a hétéves vendégszerepeit a aradi nemzeti színházban. Az aradi közönség, ki tavasszal népszínházi vendéglővárosban is osztatlan sikert a jobb szerepében fog bemutatni *Lotti ezredesei*-ben *Lottit*, *Bob herceg*-ben a címszerepet, *mancipáció*-ban *Flórá*t játsza a

## 1 sebesültek közt.

(Rókus-kórházban.)

Közlöny ... aradi értesítése. —

Arad, augusztus 25.

sti szörnyű tüzkatasztrófát almasságán kívül még egy enet tette örök emlékeztetővé: meglátogatta a katasztrófa se-

ajait s gyöngéd szivből fakadó szelid angon öntött beléjük vigasztalást.

Jól érezzük mindannyian, hogy a ki látogatásának nagyobb súlyt kell donitanunk, mint egyéb hasonló be-

u vigaszt öntsön a két-

nemesen érző szive lehet en uralkodónak, aki sok szenvedelmé között is ráér törődni a aki a legválságosabb idők- agának néhány pernyi sza- zerezni, hogy elmenjen szen- értársai közé és ott hirdesse az való bizodalmat, a gondviselés zésében való megnyugvást.

gg király ez alkalommal nagy- klődést tanusított az események arozott kézzel nyult bele a to- eményekbe, a mennyiben szinte hangon követelte, hogy az építési let, mely a szerencsétlenség említhető, alaposan módosít-

rdekes fejedelmi látogatásról a távirati tudósítás számol be:

nap este, a tűz kitörése után, több- lött a király a katasztrófa részle- irályi várakból a hatalmas láng- s kilátás nyílt s a király meg- ombléte a pesti oldal rémséges

reggel 5 órakor már talpon volt a ki- ső dolga volt a katasztrófa után ér- . A kabinetiroda telefonja folyton mű- n volt s alig győzték az adatokat ösz- . A király egyenes parancsára több- ntöztek a Rókus-kórház igazgató- tudakolandó a sebesültek állapo- résztvevő szivvel hallgatta a szo- éseket.

y délelőtt utasította *Budnay Béla* hogy terjessen elő haladéktalanul leégett ház lakóairól, valamint a borzalmas katasztrófa miatt se-

gélyre szorulnak. Nemsokára rá a király kijelentette, hogy megakarja látogatni a sebesülteket. Erre a miniszterelnökség rögtön értesítette a kórház igazgatóját, mely hevenyészett tiszto- gatást rendezett, hogy kellően fogadhassa az uralkodót.

Pontban déli negyed egy órakor érke- zett meg a király a közönség sorfalai között a Rókus-kórház bejárata elé. Kiséretében voltak *Paar Ede* gróf főhadsegéd és *Gossani* márk szárnysegéd. O felségét *Khuen-Héderváry* gróf miniszterelnök, *Márkus* József főpolgármester, *Müller* Kálmán orvostanár, miniszteri tanácsos, a Rókus-kórház igazgatója és *Budnay Béla* fő- kapitány fogadták.

A király a kocsiról leszállva *Khuen-Héderváry* grófhhoz ment, vele kezét fogott és rész- vétét fejezte ki a történetek felett. Ezután *Márkus* főpolgármesterhez fordult, aki előtt szin- tén részvétének adott kifejezést. Ezután azt kérdezte a főpolgármestertől, kezével a szem- benlevő leégett házra mutatva:

— Nem történt valamely hiba a tűzoltás- nál vagy az építkezésnél?

— Azt hiszem, felséges uram, — felelte *Márkus* — hogy történt. Ez irányban már szí- goru vizsgálatot indítottunk.

Ezután a király a következőket mon- dotta:

— Ohajtom, hogy az építkezési szabályok felülvizsgáltassanak és a jövőben hasonló eset elő ne forduljon. Kívánom, hogy az eset alaposan megvizsgáltassék, hogy meg lehessen állapítani, kit terhel a felelősség vagy mulasztás.

— Ohajtom, hogy az építkezési szabályok felülvizsgáltassanak és a jövőben hasonló eset elő ne forduljon. Kívánom, hogy az eset alaposan megvizsgáltassék, hogy meg lehessen állapítani, kit terhel a felelősség vagy mulasztás.

— Ohajtom, hogy az építkezési szabályok felülvizsgáltassanak és a jövőben hasonló eset elő ne forduljon. Kívánom, hogy az eset alaposan megvizsgáltassék, hogy meg lehessen állapítani, kit terhel a felelősség vagy mulasztás.

dezősködött a király, mire *Márkus* főpolgár- mester szolgált az eseményekről részletes ada- tokkal.

Majd *Müller* tanárhoz fordult a felség és megköszönte neki a kórház buzgalmat. *Müller* tanár jelentette, hogy a kórházban jelenleg hét sebesült fekszik, s ezek is remélhetőleg fel fognak gyógyulni.

Ezután *Müller* kalauzolása mellett bement a kórház termekbe, a hol a sebesültek fekszenek. Először a női betegek osztályába ment.

Az illusztris társaság beléptekor kórusban hangzott az ott elhelyezett női betegek ajkairól:

— Kezeiket csókolom!

A király megszólított minden egyes be- teget s mindegyikhez volt egy-egy vigasztaló szava.

Legelőször a szélről fekvő *Mátyás Gizella* cselédleány felé hajolt és szelid hangon kér- dezte tőle:

— Igaz, hogy maga leugrott?

— Igen — volt a felelet.

— Onszántából ugrott le? — tudakolta a király.

— Igen, többen leugrottunk.

— De magának nem történt baja? — kér- dezte az uralkodó.

— Csak a karom tört össze — válaszolta a cselédleány.

— Bizzék csak a jó Istenben, nemsokára meggyógyul — vigasztalta a felséges ur.

Innen *Spiró Adél*hoz egy bepólyázott fe- jű 17 éves lányhoz ment a király.

— Mért oly dagadt az arca? — kérdezte a leánytól.

— Az állkapcsom eltörött — volt a válasz.

— Reméljük, nemsokára meggyógyul, Isten majd megsegíti.

*Spiró Adél* megcsókolta a király kezét.

*Korbényi Anna* cselédétől azt kérdezte:

— Mi a baja?

— Nem tudok beszélni — felelte a leány.

— Pár nap múlva majd tud beszélni — vigasztalta a felség.

Ezután átment a férfi osztályba és ott elő- szőr *Glück* Sándort, a Párisi Nagy Áruház egyik alkalmazottját szólította meg. Ez a *Glück* Sán- dor úgy menekült meg, hogy behúzódott a fél- reeső helyre, ott meztelenre vetkőzött, meg- eresztette a vízcsapot és három óra hosszáig tussolta magát. Az arca mindazonáltal csupa sebes.

A király őt is vigasztalta néhány jó szóval.

Ezután még megnézte az eszméletlenül fekvő tűzoltót, megszólította *Peregriny* Innocentia apá- cát és bemutatatta magának *Fischer* Aladár dr. főorvost, aki a sebesülteket kezelte. A ki- rály a betegek elhelyezése és gondozása fölött teljes megelégedését fejezte ki.

A király *Márkus* főpolgármester előtt is- méltelen kifejezte részvétét.

A kórházból gyalog átment a tűzvész szin- helyére és a forró napon egy negyedórát töl- tött. Itt meghallgatta a tűzoltó főparancsnok jelentését és a mentők munkájáért *Kovács* Ala- dár mentőparancsnok előtt különös megelége- dését fejezte ki. Majd kocsira ült és a közön- ség lelkes éljenzése között haza bajtatott a várakba.

Közvetlen a király után *József Agost* főher- ceg látogatta meg a tűzvész sebesültjeit, akik- nek javulást kívánt s ő is megnézte a tűzvész színhelyét.

## HIREK.

### A tüzkatasztrófa áldozataiért.

— Az Aradi Kereskedők Köre akciója. —

Arad, augusztus 25.

mellett, hogy

A duapercu tűzkatasztrófa, a annyi embernek életébe került, elvette a ke- nyerét körülbelül kétszáz kereskedelmi alkal- mazottnak, akik a Párisi Áruház leégése foly- tán állástalanokká lettek. A legnagyobb részük családos ember, s a legkétségbeejtőbb nyomor- nak néz elébe.

Aradon, alighogy elterjedt a katasztrófa hi- re, a nyomán felbőrcelt a szájalom ezen sze- rencsétlenek sorsa iránt. Ezen érzéstől indítat- va megindultak az adakozások a katasztrófa ál- tal nyomorba jutott kereskedelmi alkalmazot- tak segítésére. Az Aradi Kereskedők Körében, mint az aradi kereskedelmi alkalmazottakat bennfoglaló egyesületben, minden főhívás, min- den akció nélkül megkezdődtek az adakozások, s önként, az első pillanában 50 korona gyűlt össze. Az első adományok a következők:

<i>Tedeschi</i> Viktor	10 korona,
<i>Hegyi</i> Albert	10 "
<i>Deutsch</i> testvérek	5 "
<i>Glück</i> Károly	5 "
<i>Pick</i> Ernő	4 "
<i>Id. Kell</i> Lajos	2 "
<i>Keppich</i> Zsigmond	2 "
<i>Klein</i> Sándor	2 "
<i>Faragó</i> Rezső	2 "

A kik e célra még adakozni óhajtanak, szíveskedjenek azt *Tedeschi* Viktor elnökhöz, vagy *Faragó* Rezsőhöz, a kör ügyvezető-titká- rához juttatni. Az Aradi Kereskedők Köre kü- lönben csütörtökön tartandó választmányi ülés- én foglalkozik a nyomorba jutott kereskedelmi alkalmazottak ügyével.

— A szerkesztőségéből. *Stauber* József, la- punk felelős szerkesztője, szabadságáról visz- szaérkezett s a mai napon az Aradi Közlöny vezetését átvette.

— Az idei nagygyakorlatok. A szeptember hó 8-ától bezárólag szeptember hó 7-éig Dél- Magyarországon tartandó hadtestgyakorlatokra vonatkozólag már a részletes intézkedések is megtörténtek. Ezek szerint a gyakorlatokat 6



zeti; az ordó de bataille-t s a kiindulási helyzetet közvetlenül a vezérkari főnök teszi közé. A hadgyakorlatok fővezetősége augusztus 31-étől s ág a Lipppa mellett fekvő Ujfalun lesz és a következőkből áll: báró Beck tábornagy, a vezérkar főnöke, Schamschulla Rudolf százados, segédtsz. Puchallo Pál ezredes, Straussenburg Artur ezredes, négy kerékpáros tsz.; ide tartozik még egy tábori csendőrségi osztály, egy tábori sajtó-osztály, térparancsnok, elszállásolási tsz., élelmezési tsz., egy törzsorvos, egy vasúti szakasz. Azonkívül Kropatschek lovag tábornagy, tüzérségi főfelügyelő is tagja a vezetőségnek. Tudósítokként két vezérkari tsz. s nyolc százados szerepel. A hadgyakorlatokról szóló hivatalos lap tudósítást a magyar s az osztrák sajtó egy egy képviselője fogja ellátni, akikkel Le Bauz Aurél őrnagy állandó érintkezésben áll működésük ideje alatt. A két hadtest főszállásain egy egy tábori postát állítanak föl, azonkívül távbeszélő is igénybe lesz véve. Szeptember 3-ától 7-ig bezárólag a hadgyakorlatokon résztvevő tiszteknek, katonai hivatalnokoknak a hadapródtiszt-helyetteseknek az utópótlék kétszeresét kitévő gyakorlati pótlék jár, míg a legénység pótlék az utópótléknak felel meg. Temesvárról táviratozzák, hogy lovag Schweitzer tábornagy, temesvári hadtestparancsnok, a hetedik hadtest főhadiszállásának személyzetével hétfőn Lippára utazott.

— **Uj titkos tanácsosok.** Ő felsége Vörösmarty Béla kuria másodelnöknek és Oberschall Adolf budapesti kir. ítélőtáblai elnöknek a titkos tanácsosi méltóságot adományozta.

— **Lajos napja.** Augusztus 25-e, mely napon a keresztény világ Lajos király emlékét ünnepli meg, ünnep volt ma az egyház falain kívül is. A városházán és a megyei

közigazgatási hivatalok ünnepelték: Varjassy Lajos polgármester-helyettest és Dálnoki Nagy Lajos dr. alispánt. Varjassy Lajost a népszerű polgármester-helyettest, aki jelenleg a város közigazgatásának élén áll, igen sokan keresték fel jó kívánataikkal s meleg ovációkban volt része Dálnoki Nagy Lajos alispánnak is.

— **Ujabb nagy tűz Budapesten.** Budapestről táviratozza tudósítónk: a Garay utcában egy háromemeletes bérház tetőzete ma délután teljesen leégett. A tűznél baleset nem történt.

— **Kubelik házassága.** Debrecenből táviratozzák: Kubelik-Polgár János ma reggel esküdtött örök hűséget Széll Mariennának, Széll Farkas táblai bíró leányának. Az esketési szertartáson amelyet Wolaffka Nándor püspök végzett, nagyszámu és előkelő közönség volt jelen. Esküvő után a fiatal pár Budapesten át Bécsbe utazott.

— **Motoros kocsik Szeged és Szabadka közt.** Megirtuk annak idején, hogy a magyar államvasutak igazgatósága a motoros közlekedést mindjobban ki akarja terjeszteni a vasúti vonalakon s így tervbe vette, hogy a Torontáli helyi érdekű vasutakat is motoros közlekedésre rendezi be. A motorokat már meg is kapta a szegedi üzletvezetőség. Egyelőre két motort bocsátott az igazgatóság rendelkezésre, amelyek próbaközlekedést végeznek. A rendesvágányu vonatra a próba Szeged-Szabadka között történik, a keskenyvágányra Nagybecskerek-Zsombolya között. A motoros közlekedést mindkét vonalon már a napokban megkezdik s ha a próba beválik, az összes vonalakat motoros közlekedésre rendezik be. A dolog egybként már annyira megérett, hogy az igazgatóság a motoros közlekedés teljes menetrendjét megállapította s már csak a próba sikerétől függ, hogy Torontáli vasúti közlekedése már legközelebb föllendüljön.

— **Kitüntetett csendőr.** A király a legutóbbi napokban egy aradi csendőrmestert, Hoffmann Kristófot tüntette ki kegyével. Huszon-

négyszeri hű és eredménydus szolgálatát elismerésül ezüst érdemkeresztet kapott, melyet holnap reggel a Kossuth utcai honvédegyalosági laktanyában fognak a kitüntetettnek nagy ünnepségek között átadni. Az ünnepségen részt vesznek a szárnyparancsnokságok és a honvéd különítmény.

— **Adóhivatali kinevezés.** A m. kir. pénzügyminiszter a makói m. kir. adóhivatalhoz Somkóczy György ellenőrt adóhivatali segédde nevezte ki.

— **Öngyilkosság a Marosban.** Megirtuk lapunk mai számában, hogy a Marosból tegnap délelőtt egy idősebb nő holttestét fogták ki, aki öngyilkosságot követett el s a Marosba ölte magát. A nő kilétét nem tudják s ezért a rendőrség az alábbi közlést bocsátotta ki a holttest agnoszkálására:

Folyó évi augusztus hó 23-án Aradon a felső marosparton a Marosból egy női hulla lett kifogva, melynek kiléte megállapítható nem volt. A hulla 65—70 év körüli 145 cm. hosszú, arca beesett, haja őzbarátságos, fogai hiányosak, csak a két felső szemfog van meg, a fejt lesoványodott. A hullán talált ruhaneműk: fekete szövet derék, fekete csont gombokkal, fekete szoknya, alsó szoknya felében fekete, felében szürkés barchet, fekete harisnya, fekete bársony cuggos cipő, kezén fekete kötött keztyű, kezében fekete napernyő, hosszú fehér végén fonott nyéllal. A hullán külérőszak nyomai nem láthatók csakis a koponya baloldalán van, egy két fillér nagyságu feületes horzsolás. Megkerestnek a hatóságok, hogy a fenebb jelzett hulla kilétének megállapítására vonatkozó adatokat a hatósággal közöljék. Arad 1903. évi augusztus hó 25-én. Sarlot Domokos főkapitány.

— **Akit két kézzel ver az Isten.** Zsurku Zámfir govosai lakost vasárnap két nagy csapás érte. Délelőtt 4 éves Lidia nevű lánya az észlelő látszólag

magvait ette meg. Nemsokára sirva jött haza, s alig lépett a szobába, rosszul lett és összeesett. A szülők elhozták a berzovai körorvost, aki hosszas fáradozás után megmentette a gyermek életét. Ugyanaznap délután a nagyobbik 8 éves fiú, János, aki elment magában a Marosba fürdeni, kissé mélyebben talált bele a vízbe, s miután a közelben segítség nem volt, az ár magával rántotta, s egyszerre eltemette. Holttestét még eddig nem sikerült kifogni.

— **Garibaldi leánya.** Rómából táviratozzák: Garibaldi Menotti leánya, Gemma, atyja halála feletti fájdalomában öngyilkosságot akart elkövetni. Anyja alig bírta visszatartani a végzetes tettetől.

— **Egy földbirtokos öngyilkossága.** Székesfehérvárról jelentik, hogy ott nagy föltűnést és részvétet keltett Weisz Fülöp 60 éves dugdag seregélyesi földbirtokos öngyilkossága. Weisz mint agglégény néhány év előtt rokonaihoz Budapestre költözött. A fővárosban megismerkedett egy előkelő tisztviselő fiatal, szép, de vagyontalan leányával, Bleier Olgával, akit annyira megszeretett, hogy öszülő fejjel elhatározta, hogy nőül veszi a leányt. Minekutána Seregélyesen boldog családi tűzhelyül házat építtetett, három hét előtt Budapesten megtartották az esküvőt. Vasárnap este Weisz bezárkózott szobájába, halántékon lőtte magát s nyomban meghalt. Végzetes tettének okát senki sem tudja.

— **Püspöki inasból — plébános.** Ezelőtt tizenöt évvel történt. Wolaffka Nándor nagyvárad kanonok, akkor még osztálytanácsos volt a minisztériumban. Volt neki egy Sz. J. nevű inasa, akit szorgalmáért és ügyességéért kedvelt. Sz. J. már huszonkét tavaszt látott, de az írás olvasás mesterségéhez nem értett, mert a szegény szülei úgy hagyták felnőni, mint az utszéli nyomot. Egy nap, mikor Wolaffka hivatalából hazajött, inasát nagy munkába találta. A már katonaviselt ember az ujságok címeiből rajzolgatta egymásután a nagybetűket.

— **Késő az már neked, János.**

János szemel könyvelőbádat. ettől az időtől fogva hivatalos de időt szakított magának, hogy inasát re tanítsa. Az elkésett ember nem feje is jó volt. Rövid pár hónap alatt az elemi iskolákat, öt év alatt levizsgá középiskola nyolc osztályáról, azután mint papjelölt belépett a temesvári szemináriumba. Repült a szárnyas idő. Wolaffka Debrecenbe került, azóta egészen elfeledkezett régi inasáról. A napokban azután levél jött Sz. J.-től. Örömmel ujságolja benne, hogy plébániát kapott s az lenne leghőbb vágya, hogy Wolaffka dr. iktassa be plébániájába. Sz. J. kívánsága teljesül, mert Wolaffka püspök a meghívásra elutazott.

— **Sertéstől szétmarcangolt gyermek.** Temesvári tudósítónk egy csecsemő borzalmas halálát közli velünk. Kissoda községben Cotarius földbérlő apró gyermekét, akit a szobában magára hagytak a szobába tévedt sertés kidobta a bölcséből s halálra marcangolta. A hazatérő szülők gyermeküknek már csak iszonyuan megcsontított hulláját találták.

— **Porter-féle cipők.** Nem hisszük, hogy találkoznék valaki, aki elne ismerné azt, hogy a csinos és elegáns öltözködés fontos kiegészítő része a lábbeli. A cipőkereskedőnek módjában van a gyárosok közül azt kiválasztani, aki a lábbeli készítésben a legnagyobb ügyességre tett szert, aki anyag és formára nézve kifogástalan cipőket készít és tud a divathoz alkalmazkodni, s ki végre oly ügyes, hogy ellesi a közönség igényeit. Ilyen elsőrangú gyárosokkal áll összeköttetésben Porter Vilmos Nagy Áruháza, a Szabadság-téren. Porter cipői manapság Aradon és a messze vidéken rendkívüli közreveltségnek örvendenek, épp az említett dicsőségüknek fogva. A közönség meggyőződéséről, hogy Porter Áruházában nemcsak és tetszetős, hanem följötte tartós és mert lett csodásan olcsó cipőket készítenek, ezért az áruház

széplítő. 1 tubus 50 fill. Vojtek és W

— **T. üzletfeleink szives tudomására.** hogy Révész Nándor könyv- és papirkereskedő (Minorita-palota. — Telefon 265. szám) ke lősséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a l. dánkát, valamint az Aradi Közlöny kiadóból adó dekló megbízásokat.

— **Kéz és lábizzadás ellen kitűnő a Kossuth gyógyszerész izzadás elleni kendőse,** 1 tegely ára 1 korona. Kapható Kossuth Pál gyógyszerésznél Arad, Boros Béni-tér 15. (Dengli ház). Gyógyszereknek: Vojtek és Weisz, Krausz Elemér és társai urak drogueriájában.

## KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKÉPÉS.

**Uj-aradi heti gabonavásár.**

— **Az Aradi Közlöny tudósítójától.** —  
Uj-Arad, augusztus 25.

Ma már jóval nagyobb hozatal volt és veskesedőnk véleménye vételre magas áron sároltak.

Hozatal, buza mintegy 4000 mmázsa, rozs 300 mmázsa.

Mai gabona-árak: Az árak, 50 kilogramm súlyegységet véve alapszámításnak, korona tőkben:

Buza I-ső minőségű 7.10—7.15.  
Buza közép uj 6.70—6.80.  
Tengeri ó 5.80—5.60.  
Rozs uj névleges jegyzés 5.40—5.50.  
Arpa uj névleges jegyzés 4.90—5.—  
Zab uj névleges jegyzés 4.60—4.80.

**Budapest-kőbányai sertéskereskedés.**

— **Augusztus 25.** —

**Magyar elsőrendű:** Öreg nehéz páronként 400 kilogramm felül súlyban — fillérig, öreg közep páronként 300—400 kilogramm súlyban — fillérig, fiatal nehéz páronként 320 kilogramm felül súlyban 14 fillérig, fiatal közep páronként 251—320 kilogramm súlyban 11—8 fillérig, fiatal könnyű páronként 250 kilogramm terjedő súlyban 11—4 fillérig.

**Szerbiai:** Nehéz páronként 280 kilogramm felül súlyban 11—8 fillérig, közep páronként 240—260 kilogramm súlyban 11—6 fillérig, könnyű páronként 240 kilogramm terjedő súlyban 11—4 fillérig.

**Árú- és értéktőzsde.**

Aradi Értéktőzsde távirati tudósítása. —

Budapest, augusztus 25.

**Délkeleti.** Buzakínlat jó, vételkedv javult. Seilárd irányszat mellett 43.000 métermásza került forralomba, 2 1/2 — 5 fillérig drágább áron. Egyéb gabonanevek kedvezők. Időjárás forró.

**Észkeleti.** Berlin 1, Paris 10 magasabb.

Zárás 12 órakor.

Buza októberre	7.35—7.36
Buza 1904. áprillisa	7.84—7.65
Rozs októberre	6.16—6.17
Rozs 1904. áprillisa	6.41—6.42
Zab októberre	5.50—5.51
Zab 1904. áprillisa	5.72—5.73
Tengeri augusztusra	6.18—6.19
Tengeri szeptemberre	6.15—6.16
Tengeri 1904. májusra	5.24—5.25
Repece augusztusra	

Zárás 5 órakor.

Buza októberre	7.35—7.36
Buza 1904. áprillisa	7.85—7.66
Rozs októberre	6.16—6.17
Rozs 1904. áprillisa	6.41—6.42
Zab októberre	5.48—5.49
Zab 1904. áprillisa	5.72—5.73
Tengeri augusztusra	6.12—6.13
Tengeri szeptemberre	6.15—6.16
Tengeri 1904. májusra	5.25—5.26
Repece augusztusra	

**NAPIREND.**

Augusztus 26. Szerda. Róm. kath. naptár: Zephyrin. — Protestáns naptár: Zephyrin. — Görög-keleti naptár (augusztus 13.): Maxim. — A nap két óra 55 perckor, nyugszik 6 óra 35 perckor.

**Közlöny-könyvtár.** Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11 1/2—12 1/2 óráig; kedden, csütörtökön és pénteken délután 1 1/2—2 1/2 óráig; vasárnap és ünnepnapokra. Helyiség: Ereklje-museum helyisége mellett.

**Értesítés.** A központi meteorológiai-intézetnek Aradra távirati szerint a mai napra a következő időjárás: Száraz, meleg.

**NY-CSARNOK.**

**A toltékek kincse.**

— Eredeti regény. —

Írta: Ritt Gyula.

[24]

(Folytatás.)

— Mi hozott ide benneteket, hold fia? — szölt Burnburn, Cyrano felé fordulva.

Cyrano, mintha kicserélték volna, a félelem legkisebb jelét sem árulta el. Hetykén ült „Csárdás”-on és Burnburnhoz intézet szavaimat erős gesztikulálással kísérte.

— Szívvel üdvözöllek, gilikámok nagy királya Burnburn, — fordítottam le Cyrano szavait, — üdvözöllek, nagykirályok híve!

— Cyrano, hogy üdvözlésének nagyobb nyomtatókat adjon, lekapta hosszú sörényű haját és Burnburn felé hajtogatta. A várt hatás elmentkezett. Burnburn csodálkozva nézve Cyrano obogó sörényét, sőt a pap is, Cyrano fényes üslőjén feledte tekintetét.

— No, mit bámulsz, te tátottszájú hién! — mordult Cyrano a papra, amit jónak láttam kis változással lefordítani.

— Téged is üdvözöl a nagy kigyó szolgája, szöltam feléje fordulva.

A pap csak egyet bólintott a fejével. Cyrano aztán a királyhoz fordult.

— Hatalmas király! — En, mint a nagykirályomnak küldötte, állok előtted. A nagykirály haragszik reád, mert az áruló Afgárnak sekezet nyújtottál. Láthattad, hogy az árulót gyűző harcosokat a „nagy szellem” hogyan büntette. Huszezer harcos hullott el a harctéren, míg a macahuánok, kik a „nagy szellem”-et igazságos ügyüknek megnyerték, alig veszítettek ezer harcost. Fordítsd vissza harcosaidat és térj vissza országodba, — akkor a nagykirály ismét kegyelmebe fogad. Ez a „nagy szellem” kívánsága és parancsa, annál is inkább, mert a macahuánok nem ellenségeid. Ezt azzal is mutatták, hogy elesett harcosaidat tisztességgel eltemették a sebesülteket, kiknek száma vagy három-ezer, gondosan ápolják s ha fölgögyulnak, haengedik őket.

E szavak nagy hatást tettek Burnburnra. — Elyen elgondolkozott a mondottak felett.

De ekkor előlépett a pap s így szölt:

— Adjátok elő Afgárt, ki bennünket csalt macahuánok törébe, akkor elállunk a további

harctól. Nem a macahuánokat, hanem bennünket árult el.

— Afgár megtért és neki a „nagy szellem” is megbocsátott.

— Nem igaz! — kiáltott dühösen a pap oly hangon, ami irántunk viselt gyűlöletét fejezte ki. De magatartása is azt mutatta, hogy a király is teljes befolyása és hatalma alatt áll. — Nem igaz! — ismételte — mivel igazoljátok, hogy a „nagy szellem” küldöttei vagytok? — En nektek sem hiszek.

— Mivel sem igazoljuk jobban, mint ezekkel az eszközökkel, — kiáltott reá dühösen Cyrano.

A pap fölkapagott.

— Azokkal a botokkal?!

— Ezekben a botokban a halál lakozik. A minék érintése elég, hogy valaki a „nagy szellem”-hez vándoroljon. Sőt az érintés sem szükséges, nagy távolból ha feléje tartom valakinek, az is a halál fia.

— No, ezt rögtön meglátjuk! — szölt a pap és egy indiánus örhöz fordult.

— Hozzatok be egy foglyot.

— Ha azt akarod, hogy kipróbáljuk és van bátorságod, akkor magad menj az udvar tulsó felére, — szölt Cyrano és fegyveréhez nyult.

A pap összerázkódott. Nem érzett hozzá bátorságot.

— En nem állok oda, hanem bebizonyítatjátok mással, ha ugyan tudjátok. Hozzatok be egy bivalyt, — szölt az indiánhoz.

Néhány pillanat múlva a bivaly nagyot bögve rontott be az udvarba. Lehetett vagy harminc lépésre.

— Hozzatok közelebb, — kiáltott a pap a harsosokhoz.

— Nem szükséges, szölt megvetően Cyrano a hitetlenhez. — Vigyétek még távolabbra. — Aztán fölfogta a fegyverét.

E lövéstől nem csak hatalmunk, hanem

állatot, ez a pap, igen egyszerűen fogunk elbánni. Es én nem is bízam Cyrano fegyverében. En is fölemeltem fegyveremet, hogyha elhibázza a lövést, én is löhessek. A következő percben eldőrdült Cyrano fegyvere. Valóban remekelt, a bivaly hangtalanul rogyott a pázsitra és mi megkönnyebülten lélegzettünk föl. A lövés után „Csárdás” ficákolni kezdett és a mögötte álló óriás indiánt úgy melibe rugta, hogy az minden jajszó nélkül rogyott a pap lábához. A király és a harcosok rémülten tekintettek hol a lóra, hol a haragos Cyrano haláltörő botjára és mogorván néztek a papra, ki felbőszítette Cyrant és lovát, amit tulvilági lénynek tekintettek. De szólni nem mertek.

A pap pedig nem tágitott.

— Mi harcolni fogunk, ha Afgárt nem adják ki és elpusztítjuk a macahuánokat.

— Csak rajta, hős gilikámok! Tekints csak a távolban látszó sziklásbércek felé, — szölt hozzá Cyrano. — Látod-e, hogy hőmpölyög ott a hegyoldalon és a völgyben a macahuánok pihent nagy serege.

A pap a kijelölt irányba nézett, de mitsem látott a harcosokból. A távolban csak a bérceket lehetett kivenni és mi is csodálkoztunk Cyrano azon bátorságán, hogy a papot felültetni akarja.

(Folytatása következik.)

**NYILTÉR.\***

**Szőlőtermelők**

figyelmébe ajánlunk

**szőlőcsomagoló - papírt,**

**kosárvarró-zsineget és kosárcimkét a legjutányosabb árak mellett.**

**Roth testvérek**

ARAD.

Weinhart Ferenc a maga, az alólírotak és számos rokonai nevében mély fájdalommal tudatja szeretett jó nejeinek, illetve testvér, sógornő, nagynéne, rokon és barátjának

**WEINHART FERENCNE**

született FRANK MARIANAK

1903. évi augusztus hó 24-én, d. u. fél 4 órakor, életének 68-ik s boldog házasságának 28-ik évében, hosszú szenvedés s a halotti szentségek ájtatos felvétele után történt gyászos elhunytát.

A boldogultnak földi maradványai augusztus hó 26-án, d. u. 5 órakor fognak Csernovits Péter utca 1. számú házban a helybéli felső temetőben örök nyugalomra helyeztetni.

Az engesztelő gyázmise áldozat augusztus hó 28-án, d. e. 9 órakor fog a helybéli főt. Minorita-atyák szentegyházában az egek urának bemutatatni.

Arad, 1903. augusztus 24.

**Nyugodjék csendesen!**

- Frank Ferenc és neje szül. özv. Antonescu Döméné
- Haak Anna, szül. Beck Borbála,
- Henny Károly és neje szül. Beck György és Alajos,
- Frank Cecília, Hegyi Gyula és neje,
- Frank Károly és neje szül. Hegyi Irma,
- Kiadifka Lujza, unokahugai és unokanőcscei.
- Frank Richard és neje szül. Wachs Katalin,
- özv. Richter Jánosné szül. Frank Lujza,
- Frank Lujza, özv. Pokorny Lászlóné szül. Weinhart Jusztina,
- Schiffner Alajos és neje szül. Weinhart Borbála,
- Wolber Adolf és neje szül. Weinhart Anna,
- özv. Lokodi Sándor Zsigmondné, szül. Matványi Szidónia,
- özv. Schrott Arminé szül. ...

testvérel, illetve ... sógornő.

Csutak Károly első temetés-rendező intézet. Entreprie des pompes funébres. Szt.-Margit részvényt. Aradon.



Gyomorégés ellen rendszeren használva a

**Rohitsi Jempel vagy Styria-forrás**

savanyuvizet, megszünteti azt. 2577

**Használt iskola-könyvek**

félárban kaphatók

**INGUSZ I. és FIA**

könyvkereskedésben, Aradon, — 1424

Weltzer János- (Templom) és Kazinczy-utca sarkán.

18 év óta általánosan elismert megbízható kiszolgálás.

**Városi és megyei telefoni 517.**

Alapított 1840.

# ROSENBLÜH H. és TÁRSA

## A R A D.

### Őszi divatkelmék nagy választékban megérkeztek.

Leányok és fiuk részére fehérnemük legolcsóbb árakban.

# ROSENBLÜH H. és TÁRSA

## A R A D.

Női divat és kelengye áruház.

Férfi és  
női harisnyák  
együttlen ösmert jó mi-  
nőség Kizárólagos raktárunk.

Vászon, chiffon, asztal-  
neműk eredeti  
gyári áron.

Fekete szür-  
kegarna fegyház-  
ban kötött gyermek ha-  
rnyák ösmert olcsó árakon.

Nagy szőnyeg raktár,  
paplanok és mat-  
racok.

Szőlőszállításra legalkalmasabbnak elismert

## szabad. farekeszeinket

gyártelepünk felosztatása folytán

mélyen az eredeti áron alul adjuk el.

Fagyapot minden rekeszhez ingyen!

Kedvezményes szállítási díjak!

\*\*\*\*\*

Ezen üzlet szolid és olcsó kiszolgálása révén  
általánosan ösmert!

### Nem csoda,

hogy csodálkoznak a felett, hogy van vagyok képes **valódi**  
**fémjelzett tiszta arany ékszer** és finom pontos já-  
ratú órákat **oly rendkívül olcsón** árusítani. Mint például:

Egy szépen díszített rem. nickel anker óra 2 frt. 30 kr.  
Egy nagyon finom vasuti nickel óra . . . . . 3 forintért.  
Egy erős finom acél rem. óra . . . . . 3 frt. — kr.  
Egy háromfedeles tuia rem óra . . . . . 5 frt. 50 kr.  
Arany és ezüst női órák rendkívül olcsón.  
Arany gyűrűk, pl. 5 soros tiszta arany 15 köve 4 frt. 60 kr.  
Arany láncokat csak az arany értékért és csekély fagon díj

ÉRESEZTETÉSEK 1917. JÚLIUS 1. ÉVI JÓVÁLLÁS

Órákért és órajavitásokért, a melyeket saját magaméja  
évi jóvátállást vállalom.

Zálogcédula és törött vagy használt aranyért a legmagasabb árt fizetem.

Tisztelettel:

**Zinner Vilmos,**

műorás és ékszerész. Arad, Forray-utca 2/b.

Plátéki megrendelések lelkismerettel lesznek eszközölve.

\*\*\*\*\*

## MUNK H. és FIÁI

Maros-Szlatina, Aradmegye.

Képviselő Arad és Vidéke részére:

1746

**SCHÄFFER HENRIK,**

Arad, Andrassy-tér. — Telefon 208. sz.

Az Arad sz. kir. város által segélyezett

# ARADI ZENE-CONSERVATORIUMBAN,

mint az országos magy. kir. Zeneakadémiára előkészítő iskolában (Arad, Szabadság-tér 21. sz.)  
a beiratások **szeptember 1-től** mindennap d. e. 10—12-ig, d. u. 4—7-ig tartatnak.

Tanítatnak mint főtanzakok: zongora, hegedű, mélyhegedű, gordonka, gordon, czimbalom, magánének és minden fuvóhang.  
Mint melléktárgyak: zeneelmélet, összhangzattan, zeneszerzés, zene-történet, karének, kamarazene, zenekariskola és zongoraösszjáték  
ugyanazon tanterv szerint, mint az országos zeneakadémián Budapesten.

### TANÁRI KAR:

BAYER BETTELHEIM IDA, (felügyelőnő) zongora és zeneelmélet.  
KISS KÁROLY, czimbalom.  
KLEIN SÁNDORNÉ, zongora.

MÜTTERMÜLLER JÓZSEF, (igazgató) gordonka, zongora és kamarazene.  
MÜTTERMÜLLER LÉNGYEL ERZSI, zongora és zeneelmélet.  
SPERBER FRIGYES, (igazgató) hegedű, mélyhegedű és zenekar iskola.

SCHREYER JAKAB, zongora.  
UNGER MÓR, (igazgató) hegedű, zongora és zenekar iskola.  
WEICHHART AURÓRA, magán-ének.

Az intézetben a fentebb nevezettek kivül szükség esetén néhány segédtanár is tanít.

Tandíj havonként: az alsó osztályokban 10 korona, fuvóhangszerekre 6 kor. Előre fizetendő.

**BEIRATÁSI DÍJ 6 KORONA.**

Az igazgatóság figyelmeztetni kívánja saját érdekükben a növendékeket, hogy a beosztás alkalmasabb eszközölhetése végett beiratkozásra mielőbb jelentkezzenek.

Az igazgatóság.

Feltűnő újdonság!

**ALICE**

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó egyszer veszi és többé más nem szívhát.

1434

legjobb valódi francia

**SZIVARKAPAPIR ES SZIVARKAHÜVELY.**

**APRÓ HIRDETÉSEK.**

**Vidéki szülők figyelmébe!**

Gyermektelen házaspár teljes el-  
látásra elfogad intelligens család-  
ból 2 leánygyermeket. Ugyanott  
zongora használat is díjmentesen.  
Ajánlatok B. V. jelige alatt a ki-  
adóra kéretnek. 1826

**Bolthelyiség.**

Csermőn jó forgalmu helyen lakás-  
sal és kerttel kiadó. Bővebbet Hol-  
länder Sámuel Csermőn. 1788

**Délutáni foglalkozást,**  
lehetőleg írásmunkát keresek. Czim  
a kiadóhivatalban.

**Az Andrássy-tér 9. sz.**

házban egy 2 szoba és konyhából  
álló udvari lakás azonnal kiadó.  
Bővebbet a házmesternél vagy szí-  
veségből Walder Gyula gyártulaj-  
don osná! 1833

**Két iskolás gyermek**

teljes ellátásra intelligens családnál  
felvétetik. Czim a kiadóhivatal-  
ban. 1835

**Kiss Ernő-utoza 7. sz.**

alatt (az árvaházzal szemben) tel-  
kek ház nélkül, esetleg avval  
együtt eladók. 1887

**Két intelligens elárúsítónő**

felvétetik Ingusz I. es fia könyv-  
kereskedésében. 1839

Veszek zálogcédulókat.

**DEUTSCH IZIDOR**

órás és ékszerész

ARAD, TEMPLON-UTCA

Minorita-palota.

Arad legolcsóbb bevásárlási forrása

**órák és ékszerekben.**

Készpénzért a legmagasabb árban  
vesz vagy más új tárgyakra be-  
cserél mindenféle drágaköveket,  
arany-, ezüsttárgyakat, jó vagy  
tört állapotban.

TELEFON 438.

1431

Veszek zálogcédulókat.

**Sanatorium és Vizgyógyintézet**

Arad, Zrinyi-utca 3. sz. Telefon 270.

Vezető- orvos: **Dr. HECHT**

**Idegesség,** ideges gyomor, bél-, fej-, szívbántalmaknál,  
ség, szívbillentyű, nő, tüdő és gégebajok, rossz testtartásnál.  
Gyógyeszközök: Hidegvizgyógymód, villamfény-, moór-,  
szénsavas-, villamos fürdők, massage, belégzések, villamosítások,  
svéd gyógytorna. Napfürdő. Hasmassage. 1505

Bonniakóknak kényelmes szobák, jó ellátás.

Nálmanvarországban egyetlen jogositott intézet, mely télen-nyáron nyitva van.

**Minden ősz haj**

Ideti színét és ifjúkori szépségét visszanyeri a **Hajós-féle**

**REGENERATOR**

használata által;

am festi a bőrt és a fehéreneműt nem piszkítja.

Egy üvegnek az ára 1 kor. 20 fill.

**Szép tartós feketére fest**

minden haját a **HAFÓS-féle**

**MELANOGEN**

a szín le nem mosható.

Ára egy adagnak 2 korona.

**Gummi különlegesség (óvszer),**

valódi amerikai speciálítás. 126

Egy eredeti légmentesen elzárt dobozban 6 darabban  
2 korona.

Fenti készítmények kaphatók egyedül

**Hajós Árpád**

gyógyszertárában az Isteni Gondviseléshez

Arad, Andrássy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

**Cséplőgépek**

felszereléséhez szükséges hivatalos

**Mentőszekrények**

10 koronáért kaphatók

**Vojtek és Weisz**

drogueria és parfumeria nagykereskedésében 1427

**ARADON.**

**PAGLIANO-SYRUP vértisztító- és edző-szer**

1838-ik év óta biztos sikerrel használatban.

Készítője: PAGLIANO GIROLAMO egyetemi tanár Florenz, „via Pandolfini“ (Olaszország.)

Szétküldési főraktár: Brachetti gyógyszerár Ala. (Dél-Tirol.)

798

Aradi nyomda részvevnytársaság könyvnyomdája.